

OBČINA KANAL OB SOČI
Občinski svet

Številka: 9000-0006/2023
Datum: 6. junij 2023

ZAPISNIK

2. izredne seje Občinskega sveta Občine Kanal ob Soči, ki je bila v torek, 6. junija 2023, ob 17. uri, v sejni sobi občine, Trg svobode 23, Kanal

Prisotni člani občinskega sveta: Barbara Fajdiga Perše, Bor Zorzut, Bruno Colavini, Simon Prinčič, Vladimir Kolmančič, Anton Bolterstein Leskovar, Ermin Hvalica, Mateja Sattler, Anastazija Makorič Bevčar, Valentina Humar, Viljem Urbančič, Maja Gerbec, Jan Močnik, Miha Čargo in David Križnič

Opravičeno odsotni člani občinskega sveta: Klelija Dolenc

Ostali prisotni:

Mag. Katjuša Stanič, direktorica občinske uprave, Ula Ukmar, predstavnica Občine Kanal ob Soči za stike z javnostjo, predstavniki podjetja Salonit Anhovo d.d.: dr. Tomaž Vuk, predsednik uprave, mag. Dejan Zwitter, član uprave, dr. Andrej Ipavec, vodja razvoja in kakovosti, ter Gracijela Simčič, članica sveta delavcev; dr. Nina Mencin, predstavnica Civilne iniciative Danes; Manuela Korečič, predstavnica Društva EKO Anhovo in dolina Soče, Hasib Brdar, predsednik Društva OZA, ter predstavniki zainteresirane javnosti: Lucia Pascolat, Alen Đerić in Bogomir Bavdaž.

Novinarji: Valter Pregelj, RTV SLO, Primož Božič, Primorski val, Nastja Rožej, Svet na kanalu A, Mitja Marussig, Primorske novice in Mojca Dumančič, RTV SLO.

Sejo je sklical, zanjo predlagal dnevni red župan Miha Stegel, ki je sejo tudi vodil.

Prisotnih je bilo 16 svetnikov občinskega sveta. Predsedujoči je ugotovil, da je občinski svet sklepčen.

Župan je za sejo predlagal naslednji dnevni red:

1. Razprava in sklepanje o sosežigu odpadkov in skladnosti delovanja podjetja Salonit Anhovo d.d. z veljavnim okoljevarstvenim dovoljenjem.
Poročevalci: Uprava podjetja Salonit Anhovo d.d., Društvo EKO Anhovo in dolina Soče ter Civilna iniciativa DANES (gradivo v prilogi)

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Ura je pet, tako da bi začeli z drugo izredno sejo Občine Kanal ob Soči, in sicer na temo sosežiga odpadkov v podjetju Salonit Anhovo ter v bistvu raznih vprašanj, ki se dotikajo skladnosti delovanja z okoljevarstvenim dovoljenjem. Za to sejo je izrazilo zanimanje tudi precej medijev, zato bi prvo povedal, da se zadeva snema, da se bo vse, kar bo prikazano na zaslonih, skupaj z zvočnim zapisom združilo in bo objavljeno na spletnih straneh občine, tako da bo zadeva vsem dostopna. Namen te seje je, da se v bistvu pogovarjamo argumentirano, da se slišimo in poslušamo in bi res vse prosil lepo, da se držijo teme in sicer samega razumevanja delovanja cementarne, vprašanj glede delovanja in vprašanj glede skladnosti z okoljevarstvenim dovoljenjem. Zato ker bomo imeli več ali manj ves čas na zaslonih predstavitveni material oziroma vizualno gradivo, kjer bo lažje obrazložiti določene tehnične

zadeve. Se boste prijavljali k razpravi z dvigom rok in pa potem bomo potem glasovali tudi javno oziroma s kartončki, ker nam očitno zdaj to menjavanje monitorja malo nagaja z glasovanjem. Prvo bi razložil, kako naj bi ta seja potekala. V prvem delu bo podjetje Salonit Anhovo se predstavilo, bo predstavilo svoje sodelavce, čemur bo sledila približno polurna predstavitev delovanja podjetja, ki bo tudi osnova za obrazložitev oziroma odgovorov, ki bodo prišla s strani civilne družbe oziroma svetnikov in se bomo potem na to vizualno gradivo tudi vračali. Za to predstavitev bo imela predstavitev tudi civilna družba, tudi nekako pač enakovredno v dolžini približno pol ure, nakar bi potem sledila vprašanja, odgovori, kjer pa resnično vse še enkrat prosim, da date drug drugemu čas, da ne skačete v besedo, razumem, da so zadeve zelo aktualne in pereče, vendar je neka disciplina glede tega potrebna. Jaz bom tudi vzel besedo, če bodo stvari ali pa teme zašle na druga področja, s tem, to ne pomeni, da drugih področij bi kakorkoli zanemarjali ali pa da bi s tem izkazali neko nespoštovanje, ampak žal se moramo omejiti na neko temo, ki jo lahko v nekem smiselnem času tudi obdelamo in osnovni cilj je, da danes postavljamo argumentirana vprašanja in dobimo vsebinsko kvalitetne odgovore, tako da glede na to, kakšen tip vprašanj bo, verjetno bodo tudi različni predstavniki podjetja Salonit Anhovo odgovarjali. Tako da prvo bomo pa vseeno šli na preverjanje sklepčnosti. Za sejo se je opravičila gospa Klelja Dolenc, torej z dvigom rok, mislim pa, da ste prisotni vsi ostali. Ugotavljam, da je prisotnih 16 svetnic in svetnikov, v tej točki pa bi jaz predal besedo predsedniku uprave podjetja Salonit Anhovo, doktorju Tomažu Vuku, izvolite.

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Ja, župan, hvala za besedo in tudi najlepša hvala za vabilo na to sejo, smo veseli, da lahko predstavimo en del našega delovanja. Gotovo ne bomo mogli vseh vprašanj odgovoriti danes, bo gotovo še prilika, da se mogoče ponovno srečamo, če ne prej, takrat ko bomo mi vstopali v postopke, vezane na dovoljenja in tam si želimo res neko odprto diskusijo, da razčistimo vsa morebitna vprašanja ali pa nejasnosti okrog našega delovanja. Zdaj bi pa predstavil še sodelavce, ki so danes z nami tukaj, Dejan Zwitter, je bil tudi zadnjič na občinskem svetu in pri nas član uprave, zadolžen za finance in potem imamo še sodelavca Andreja, mogoče dve besedi, da se predstavita.

Dr. ANDREJ IPAVEC, vodja kakovosti in razvoja v podjetju Salonit Anhovo d.d.:

Lep pozdrav vsem skupaj. Tisti, ki me ne poznate, sem doktor Andrej Ipavec, tudi Kanalec po duši, tako da mi je všeč, da sem tu v rodnem kraju. Danes sem tukaj kot predstavnik Salonita Anhovo, kjer delujem kot vodja razvoja, tehnologije in proizvodov, toliko na kratko.

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Še Gracijela.

GRACIJELA SIMČIČ, članica sveta delavcev:

Lep pozdrav, jaz sem Gracijela Simčič, zaposlena na Salonitu, sem tudi članica sveta delavcev Salonita in predstavnica delavcev v nadzornem svetu. Sem pa zaposlena v Salonitu že 37 let, tako da je kar dolga doba. Živim pa v Desklah in moja družina je tudi iz Deskel, hvala.

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Hvala. Mi smo pripravili eno tako kratko predstavitev, ki bo pokazala nekaj več tudi o kontekstu delovanja oziroma uporabe odpadkov ali pa goriv, pripravljenih iz odpadkov, tako da bomo šli skozi to predstavitev, en del bom jaz predstavil, en del bo kolega Dejan. Imamo pa potem več teh materialov, ki bodo lahko prišli prav, če bo kakšno specifično vprašanje, tako da bodo lažje potem razumeli, kaj je vsebina odgovora. Tako da bi jaz zdaj kar jaz poskušal na hitro iti skozi, in bi začel s tem, da pravzaprav delujemo v področju ali pa v sektorju cementa, ki je vezan na proizvodnjo betona. Beton je daleč najbolj uporabljen material v sodobni družbi, približno 10 kubičnih kilometrov na leto se ga porabi svetovno in se ga porabi več kot vseh drugih gradbenih materialov skupaj. In tudi zaradi tega je v strategiji, v evropski strategiji za zeleni prehod prepoznani kot strateški material, ki ga želi Evropa zadržati v Evropi in bo igral ključno vlogo pri tem zelenem prehodu. Zdaj, mi delujemo v okvirih ali pa ta normativni okvir nam določa

evropska direktiva o industrijskem onesnaževanju in ta predvideva postavljanje ali pa izbiro tehnologij in pa postavljanje mejnih vrednosti na podlagi tako imenovanih najboljših razpoložljivih tehnik. Te tehnologije se v nekaterih ciklih, recimo na 10 let ponovno prečeše in ugotovi, ali so nove tehnologije na voljo, ki so boljše kot so do zdaj veljale in če so te tehnologije take, ki jih je možno v industrijskem sistemu tudi dejansko implementirati, potem se jih prepozna kot najboljše razpoložljive tehnike in smo jih vsi dolžni implementirati v obdobju štirih let. Te tehnologije se popiše v tako imenovanih zaključkih BAT in jih potem države članice prenesejo v nacionalno zakonodajo. Mi smo nazadnje delali preverbo našega delovanja skladnosti s temi BAT zaključki v letih 2016 in 2017 in potem je bilo v letu 2018 izdano zadnje okoljevarstveno dovoljenje, ki je povzelo skladno s temi zaključki BAT in skladno s tem dovoljenjem mi delujemo. V okviru teh zadnjih zaključkov je bil tudi opisan način za primerno uporabo goriv iz odpadkov in mi sledimo vsem tem smernicam, ki iz tega izhajajo. Če gremo naprej, pravzaprav je videti, da je ta način dela ali pa ta vir energije v cementni industriji pravzaprav vidimo povsod po Evropi in je tako, da ga vidimo več tam, kjer so družbe bolj razvite. Na tem grafu prikazujemo uvrstitev posamezne države na lestvici indeksa človekovega razvoja, ki ga Združeni narodi merijo in objavljajo in vertikalni osi pa procent pokrivanja toplote z gorivi, pripravljenimi iz odpadkov in vidimo, da praktično bolj kot je družba razvita, več toplote pokriva iz goriv iz odpadkov. Vidimo tudi še dva trenda, in sicer da v zadnjih letih, 10 do 20 letih ta delež povsod je rasel in tudi ta delež je povezan s stopnjo recikliranja odpadkov v posamezni državi. Se pravi, več kot imamo recikliranja, večji je tudi delež teh surovin, ki jih dejansko z neko smiselno snovno izrabo ne moremo porabiti in je najbolj smiselno, da jih porabimo termično. V zadnjih petnajstih letih se pravi od 2005, ki je neko referenčno leto tudi pri drugih kriterijih, za to ga uporabljamo, vidimo pravzaprav, da smo mi uspeli na eni strani skoraj podvojiti proizvodnjo klinkerja, letno proizvodnjo, danes uporabljamo več kot štirikrat več alternativnih goriv, kot smo jih leta 2005, na drugi strani smo pa uspeli zmanjšati naše emisije, tukaj prikazujemo prah in dušikove okside, lahko bi videli tudi na drugih parametrih, da je nek podoben trend. Sta pa ta dva relevantna tudi zato, ker imamo za ta dva parametra podatke tudi v zunanjem zraku in tam vidimo, da je zlasti pri prahu se kakovost zunanjega zraka močno izboljšala, ne samo zaradi nas, ampak tudi zaradi drugih dejavnikov, ki so se zgodili v tem času. Ampak ne glede na to pa vidimo, da ta okoljski učinek neke proizvodnje je bolj odvisen od tehnološkega razvoja oziroma uporabljenih tehnologij kot od tega, ali uporabljamo taka ali drugačna goriva in tudi s povečanjem kapacitet oziroma proizvodnje, v kolikor uporabimo primerne tehnologije, lahko dosežemo znižanje naših učinkov na okolje in to pravzaprav je cilj te evropske zakonodaje, ki išče te najboljše razpoložljive tehnologije, se pravi zmeraj želimo priti en korak naprej in na boljše. Prosim, najprej, to je verjetno isto. Tu so emisijske vrednosti, prikazane te emisijske vrednosti, se pravi za naš sistem in tukaj vidite, da smo pri teh vrednostih precej pod mejnimi vrednostmi, pri nekaterih zelo radikalno pod in ja, to je možno doseči s tem, da dejansko posodabljammo našo proizvodnjo, ko so neke nove tehnologije na razpolago. Gremo naprej. Če gremo malo več na to uporabo alternativnih goriv, bi povedal še to, za začetek pravzaprav, to izhaja iz neke strategije, vseevropske, da želimo ustvariti krožno ekonomijo, to pomeni, da ne želimo puščati neizrabljenih virov za sabo, ampak da želimo čim manj obremenjevati naravne vire in da poskušamo v največji možni meri izrabiti stvari, ki smo jih že uporabili in tukaj v cementarni imamo dva kroga zapiramo, in sicer je to krog goriv oziroma energije, tukaj se dotaknemo teh alternativnih goriv ali pa sosežiga, na drugi strani imamo pa tudi krog materialni krog, tukaj je tradicija uporabe še daljša, več kot 50 let cementarna že v sestavi cementa uporablja stranske proizvode iz drugih industrij, v zadnjem času pa tudi v proizvodnji klinkerja že uporabljamo v našem primeru misli, da smo dosegli letos šest procentni delež teh goriv, ne surovin. In seveda s tem postaja cementarna tudi pomemben člen v grajenju krožne ekonomije in mi želimo temu principu slediti tudi v bodoče z naslednjimi investicijami. Če povemo, kaj je pravzaprav so ti materiali, o katerih bomo danes več govorili. Mi v osnovi smo v preteklosti uporabljali plin pa potem kurilno olje in mazut, v zadnjem času potem petrolkoks in to so vse fosilna goriva, ki jih pravzaprav kot družba tudi na ravni Evrope želimo zamenjati z obnovljivimi viri in to se bo zgodilo v naslednjih desetletjih, zato moramo poiskati druge vire energije za našo proizvodnjo in ta goriva, pripravljena iz nenevarnih odpadkov pravzaprav predstavljajo tak vir. Ko bomo enkrat vse te materiale

proizvajali iz, ne več iz fosilnih virov, ampak iz naravnih virov, potem dejansko bodo ta goriva tudi popolnoma nefosilna in bomo na ta način dosegli cilj. Je pa v našem primeru to predstavlja šestdeset procentov toplote, ki jo potrebujemo in večji del tega predstavljajo trdna goriva, pripravljena iz nenevarnih odpadkov. To so v glavnem neke plastične folije, les, karton, guma, tekstil, vse taki materiali, ki jih pravzaprav ne moremo reciklirati ali pa jih ni smiselno reciklirati. Ostaja v enem deležu še zmeraj prisotne odpadne gume, ki imajo tudi približno trideset do štirideset procentov biogenega izvora, iz kavčuka, ni več v popolnosti fosilno. Mogoče, tukaj bi tole pravzaprav povedal, da v bodoče želimo še bolj se fokusirati na te, na ta goriva, ki predstavljajo nek pomemben materialni in energetski tok, manj pa na tista goriva, ki smo jih včasih uporabljali bolj za to, da smo reševali probleme drugih, kot naš lasten problem. Najprej prosim. Če se vrnemo na te surovine, ki so tudi en del te krožne ekonomije. Tukaj sem že prej povedal, v cementih neke lahko govorimo o tem, da v naših cementih je približno do petnajst procentov surovin, ki so stranski proizvodi iz drugih proizvodenj, želimo pa povečati tudi delež takih surovin v proizvodnji klinkerja, tako da dejansko zmanjšujemo porabo naravnih virov, se pravi kamna iz kamnoloma. Tukaj smo dosegli neke šest procentov v tem letu in želimo vsaj podvojiti ta delež v nekem srednjeročnem obdobju. Če gremo naprej. Mogoče povem še to, da eno je to, da mi prehajamo od teh fosilnih virov, ki jih bomo morali se kot družba odreči, če želimo imeti nek trajnostni pristop do družbe, na drugi strani je pa to tudi pot za to, da zmanjšamo naše emisije toplogrednih plinov in mi smo pravzaprav z več koraki uspeli se prebiti med tiste, ki imajo danes v Evropi najnižje emisije, približno deset procentov emisij manj toplogrednih na enoto proizvoda emitiramo kot povprečna evropska cementarna in v zadnjih petnajstih letih smo to zmanjšali za misli dvanajst procentov, medtem ko Evropa je zmanjšala za sedem, tako da pravzaprav s temi koraki, ki jih počnemo, hitreje gremo proti cilju nizkoogljicne proizvodnje cementa. Prosim najprej. Zato da lahko to počnemo, je seveda potrebno, prvič, imeti pravo tehnologijo, mi smo v preteklih petnajstih letih veliko investirali v to, da imamo danes naprave take, ki nam omogočajo uporabljati te materiale in hkrati zagotavljati varno uporabo, energetsko učinkovitost naše proizvodnje in tudi dovolj visoko kakovost naših proizvodov. Naj povem, da v tem času, ko smo dejansko zmanjševali naše vplive, smo tudi kakovost naših cementov dvignili za, če zdaj dam v številki o trdnosti naših cementov, ki je ena od ključnih lastnosti, smo naše trdnosti zvišali za preko petnajst procentov, tako da smo istočasno sledili vsem tem ciljem, ki so pomembni zato, da smo lahko konkurenčni, zato pa moramo imeti poleg strojev tudi usposobljene ljudi in ogromno podatkov, ki jih ves čas spremljamo in potem tudi ustrezno kontroliramo, reagiramo na vse spremembe, ki se v našem procesu dogajajo, neke je ocenjeno, da preko 2000 takih parametrov je ves čas neke v ozadju se spremlja in nekaj z zankami, nekaj pa naši ljudje skrbijo, da ostanejo te vrednosti v pravih okvirih, da lahko zagotavljamo tako kakovost proizvoda in varno obratovanje. Če gremo še en korak naprej, en del teh parametrov so tudi parametri, ki so del spremljanja naših vplivov na okolje. Tukaj so navedeni samo parametri, ki jih dejansko trajno merimo na dimniku, tam vidite tudi vzorčevalno mesto, kjer se to ves čas te pline zajema in potem preko vzorčevalnikov meri koncentracije. Potem imamo še občasne meritve, ki zajemajo še širši nabor parametrov in jih izvaja pooblaščen institucija, tudi za te trajne meritve je pravzaprav pooblaščen institucija izvaja ta monitoring in ob teh recimo emisijskih parametrih, ki se tičejo emisij v zrak, spremljamo tudi določene druge monitoringe, tako recimo vpliva na kakovost tal, voda, nekaj izvajamo takih meritev tudi mimo tega, kar nam zakonodaja nalaga in v enem delu teh parametrov tudi sproti poročamo. Če zdaj recimo povem še kaj je naš cilj, v bodoče. Mi smo pravzaprav vemo, da smo soočeni s temi izzivi, ki jih pred nas postavlja evropski prostor in pravni okvir in so vezani v veliki meri na to podnebno krizo, na drugi strani pa tudi je tudi strateški interes Evrope, da zagotovimo neko zdravo bivalno okolje. In politike, ki jih Evropa na tem področju sprejema, gredo vse v to smer in sili vse industrijske, vsa industrijska podjetja, da se temu prilagajajo. In mi smo želeli narediti te korake hitreje kot pravzaprav nam ta pravni okvir nalaga, zato ker verjamemo, da je to dobro za to okolje, za podjetje, za praktično vse deležnike in prej kot to naredimo, prej se lahko posvetimo drugim prav tako pomembnim stvarem, ki lahko izboljšajo tako poslovanje kot življenje ljudi, zato smo naredili en tak petnajst letni načrt, kako in kaj v tem času lahko naredimo, v tem prvem delu tega načrta smo se osredotočili na tiste tehnologije, ki so že dosti razvite, da jih lahko

pravzaprav zdaj že, za katere že lahko iščemo dovoljenja in potem kasneje tudi implementiramo. Recimo bolj proti koncu tega obdobja bi pa želeli nasloviti tudi ta del zmanjšanja emisij toplogrednih plinov. Tam je pa tako, da je v enem delu potrebno vzpostaviti celo infrastrukturo, zato da lahko to naredimo, ampak na nek način delujemo tudi na tem področju. Če se osredotočim bolj na ta prvi del, prej sem že povedal, da želimo biti del neke krožne ekonomije in v tem smislu bi želeli iti od fosilnih goriv k tem gorivom, ki so pripravljena iz nenevarnih odpadkov, želeli bi v večjem delu uporabljati tudi alternativne surovine in istočasno bi pa želeli postaviti tudi tehnologije, ki bodo pa bistveno zmanjšale naše vplive na okolje, in sicer zlasti na tistih parametrih, kjer je naš parametrik, kjer je naš prispevek k onesnaževanju največji, tukaj govorimo o dušikovih oksidih pa organskih polutantih, ki v našem primeru izhajajo predvsem iz surovin. Skratka, projekt, na katerem smo delali precej časa, na sami tej pripravi okoljske dokumentacije, ki jih potrebna za to, da stopimo v postopek spremembe dovoljenja, je delo preko šestdesetih različnih strokovnjakov na samem tem inženirskem delu še precej več. In zdaj smo na tem, da so dejansko ti projekti pripravljene, bi želeli stopiti na pot pač preverbe, pridobitve ustreznih dovoljenj in potem implementacije. Dejansko bi s tem tiste polutante, ki sem jih prej omenil, več kot prepolovili in bi s tem na to, kar sem prej pokazal, da je že bilo narejeno v zadnjih petnajstih letih, še dodatno naredili en korak naprej, hkrati bi pa tudi emisije toplogrednih plinov pomembno zmanjšali za neke od deset do petnajst procentov, kar tudi za nacionalno raven za en sam projekt ni tako zanemarljivo in bi predstavljalo približno pol procenta vseh slovenskih emisij toplogrednih plinov. Praktično tukaj samo ponovim že to, kar sem že rekel, vidite obstoječe stanje v tem desnem spodnjem kvadratu, kakšne so danes mejne vrednosti, ki jih imamo in kaj bi pravzaprav lahko dosegli s to novo tehnologijo. Pri NOX bi šli od 500 na pod 200, totalni organski ogljik od 50 na pod 10, CO bi se zmanjšal pod 100, tako da ja, to je zdaj pravzaprav ta korak, ki bi ga naredili in je najbolj vpliva na to, kakšni so ti vplivi v tem lokalnem okolju. Zdaj bi jaz predal Dejanu besedo, da še malo pokaže malo številke z druge perspektive. Dejan, prosim.

Mag. DEJAN ZWITTER, član uprave podjetja Salonit Anhovo d.d.:

Ja, hvala lepa, tudi v mojem imenu za vabilo in da imamo priložnost se vam tu predstaviti, tudi naše razvojne načrte. Kar tukaj vidite, v črno obarvanem, za preteklost, za preteklih šest let, skupne investicije so znašale preko petdeset milijonov, to je to, kar je cementarna vložila v to lokacijo in je obrodila tudi tiste sadove, o katerih je predsednik prej govoril. Se pravi, istočasno dvig proizvodnje, hkrati pa zmanjšanje naših vplivov na okolje. V prihodnjih letih, zdaj časovnica ni seveda bi rekel čisto točna, eksaktna, bo odvisna predvsem od procesa pridobivanja dovoljenj, ampak ta večji sklop investicij z 21, 35 pa 25, to je naslednji razvojni korak, s katerim bi lahko tako toplogredne pline, emisije znižali za deset do petnajst odstotkov, kot tudi v absolutnem znesku znižali naše vplive na okolje in hkrati dvignili uporabo alternativnih goriv in pa našo proizvodno kapaciteto. Naslednje bi se zgodilo seveda postopoma, medtem ko prvi dan po pridobitvi dovoljenja oziroma po tem, ko bi lahko začeli s to implementacijo, bi seveda čistilne naprave delovale v polnem obsegu, se pravi eno je neka perspektiva, ker taka dovoljenja se pridobiva več let, že sama priprava je terjala dve leti meritev, potem priprava poročila, javna razprava, razgrnitev. To je nek večletni projekt in mi moramo gledati ne en korak, ampak dva koraka v prihodnost. In to smo želeli s tem projektom prikazati. Še enkrat, do leta 2035 je potencial, da bi Salonit Anhovo investiral v to lokacijo 300 milijonov. Te zadnje sklope, kjer vidimo, ko so investicije tam nad štirideset pa tja do petdeset milijonov, to je pa tista tehnologija, ki danes je šele v razvoju, se pravi govorimo o tako imenovanem zajemu ogljikovega dioksida, morda tudi v delni uporabi in transformaciji v neke koristne morda goriva ali pa tudi surovino, to je neka velika razvoja perspektiva. Druge evropske cementarne bodo to želele uresničiti šele do leta 2050 in kot je predsednik prej omenil, mi imamo tukaj bolj ambiciozne plane in zakaj imamo te bolj ambiciozne plane, pa vidite na naslednji prosojnici oziroma drsnici. V črnem spet imate označeno, koliko smo mi kot Salonit Anhovo že plačali državi v tako imenovani podnebni sklad. Mi moramo danes en del, v bodoče pa sto procentov naših emisij CO2 kupiti pravice do emisij in v zadnjih treh letih so te znašale preko dvanajst milijonov, iz te regije, iz Občine Kanal ob Soči smo v Ljubljano

nakazali preko dvanajst milijonov in v prihodnjih dvanajstih letih, ko se bo postopoma, skladno z evropsko pravno zakonodajo, pač emisijske kupone ne bomo več delno dobivali zastonj, ampak jih bo treba v celoti kupiti, to predvidoma z neko konzervativno ceno, se pravi, je lahko znesek dejansko še večji, po nekih izračunih in ob današnjih proizvodnih zmogljivostih bi nanese dodatnih 276 milijonov evrov, se pravi, skozi to se da upravičiti te ogromne investicije, o katerih sem prej govoril, in naša želja in naša ambicija je ne izpuščati dodatne toplogredne pline. Čim bo na vidiku tehnologija, ki je tudi v industrijskem merilu na voljo in čim bomo imeli ustrezna dovoljenja, imamo zavezo tako lastnikov kot tudi, bi rekel, zaposlenih tehnologov inženirjev, da želimo biti en korak pred drugimi. To smo do zdaj že bili in to konkurenčno prednost želimo ohraniti. Kar morda tudi še neka fama, ki obstaja v regiji, da pač se dobički odtekajo, ostaja pa tukaj izkopen kamnolom. Dejansko ta moder del kroga predstavlja operativne stroške, ki jih kot vsako podjetje imamo, da tudi svoje proizvode naredimo. To gre dobaviteljem in seveda dober del je tudi domačih, slovenskih. Skrbimo in skušamo povečati delež lokalnih dobaviteljev in vsak, ki ima neko iniciativo in pobudo, več kot dobrodošel, da stopi z nami v stik. Potem kar je tudi pomemben del, je 10,4 odstotka gre zaposlenim. Garajo celo leto in ustvarjajo dodano vrednost in so za to tudi, kot bomo na naslednji drsnici videli, nadpovprečno plačani. 12,6 odstotkov je ostalo v podjetju, kjer želimo krepiti našo... (še dve drsnici pa pridemo do zaključka potem pa več kot dobrodošli, da gremo v dialog). Kot rečeno, 12,6 odstotka je ostalo v podjetju, že v vidiku teh bodočih investicij, za katere želimo prihraniti pač ustrezna finančna sredstva, tako da manjši del, pa seveda tudi kot neka dividenda, gre lastnikom, in to je približno sedem odstotkov skupne vrednosti, ki jo ustvarjamo. Ja, potem pa tudi še mogoče, kar je morda za vas svetnice in svetnike zanimivo. Imamo tudi predstavnico sveta delavcev tu in v skupini Salonit je zaposlenih 286 zaposlenih in tako moških kot žensk, skušamo ta delež žensk dvigovati in to je samo na tej lokaciji. Skupina Salonit je še širša, ampak družba Salonit Anhovo d.d. ima sedež v tej občini, družba Inde, naša invalidska družba, smo tudi ponosni, da omogočamo zaposlitvene možnosti tudi za invalide, ima tudi 47 zaposlenih in pa Salinvest, kot naša družba, ki razvija nek inženiring, ima tudi 31 zaposlenih. Če vse to seštejemo, pridemo na skupno številko 286 zaposlenih in to približno predstavlja sedeminštirideset odstotkov vseh zaposlenih v občini Kanal ob Soči. Ponosni smo tudi, da imamo na svojem industrijskem dvorišču našega kupca Swisspearl, ki ima 154 zaposlenih, Plastik še ne deluje v sklopu našega industrijskega kompleksa, ampak potekajo neki razgovori. Družba Stubelj je tudi integrirana v industrijski kompleks in dejansko ostalih delovnih mest, bi rekel, je potem samo še 44. Kar je tudi pomembno, je seveda, kakšne so povprečne plače. Mi imamo tukaj, kot vidite, statistične podatke za Slovenijo, za Goriško regijo, za Občino Kanal ob Soči, za katero moramo seveda vedeti, da kot Salonit d.d., jo tudi merodajno oblikujemo. Potem pa smo še iz javno dostopnih podatkov potegnili ven, koliko so povprečne plače v omenjenih podjetjih, Plastik in Swisspearl, in vidimo, da v primerjavi s slovenskim povprečjem ki je največji agregat, s katerim se lahko primerjamo, imajo zaposlene in zaposleni v družbi Salonit Anhovo d.d. v povprečju petintrideset odstotkov višje plače, in to je več kot upravičeno tudi. Ker kot vidimo, spodnji graf prikazuje dejansko dodano vrednost, ki jo ustvarjajo naši zaposlene in zaposleni, skupaj kot ekipa z našimi kupci, z našimi dobavitelji in ta je skoraj trikratnik slovenskega povprečja. Tako da seveda ti ogromni kapitalski vložki, ker ne delamo več z lopatami, ampak uporabljamo najbolj sodobno tehnologijo, to omogoča tudi visoko dodano vrednost. Prišel bi na zaključno drsnico, ko bi želeli še enkrat povzeti poudarke tega, kar smo vam želeli predstaviti, potem pa se priporočamo za nadaljnja vprašanja. Želimo poudariti, da delujemo v skladu z vso zakonodajo, v skladu z evropskim pravnim redom in po okoljskih, tudi po okoljskih, kazalcih spadamo med najboljše cementarne v celotni Evropi. Kot smo prej nakazali, v preteklih petnajstih letih smo že dokazali, da je možno dvigniti tako proizvodnjo kot tudi uporabo alternativnih goriv in sočasno znižati naše vplive na okolje. To bi želeli s tem novim investicijskim ciklom in s temi dovoljenji, za katere pač prosimo pristojne institucije, ponoviti. Dosegamo eno največjih in najvišjih dodanih vrednosti na zaposlenega v celotni Sloveniji, imamo nadpovprečne plače, in kot ste videli, tudi ustvarjamo ustrezna sredstva za razvoj, ki jih tudi hranimo v podjetju. Kot smo že omenili, te tehnologije, ki so danes na voljo, ki so danes razvite, bi želeli v naslednjem obdobju izvesti. To je približno investicijski sklop štiridesetih milijonov in tako znižati naše emisije toplogrednih plinov, dvigniti našo

proizvodno kapaciteto in še enkrat poudarjamo, ne dvigniti, ampak v absolutnem obsegu znižati naše vplive na okolje. Še enkrat velja zahvala za vabilo za ta pričetek dialoga, se vidimo danes drugič v roku enega meseca, če bodo še kakšna odprta vprašanja ostala, smo na vsak način na voljo za nadaljnje razprave in pojasnila in kar vas lahko samo vljudno prosimo, dajmo skupaj zastaviti, poiskati možnosti, kako ta denar, ki podjetje iz naše občine, mi, plačujemo kot dajatve v podnebni sklad, kako se čim več teh sredstev vrne v to občino, v celotno regijo in kako naredimo en razvojni korak za celotno Slovenijo. Hvala lepa.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

V bistvu tako. Potem kasneje imamo na dve uri odmor, zdaj smo slišali prvo predstavitev. Vem, samo potem se bodo usula vprašanja, še preden bomo imeli neke predstavitve, tako da tukaj je res primarno, na žalost, se opravičujem, primarno je, da vzpostavimo nek dialog med lokalno skupnostjo pa podjetjem, tako da če nam date priložnost, si bomo potem vzeli tudi čas za vas. Jaz bi se na tem mestu zahvalil podjetju Salonit Anhovo za prezentacijo, ampak bi imel samo eno krajše vprašanje oziroma povzetek. Smisel debate je pač skladnost delovanja z okoljevarstvenim dovoljenjem. Če sem vas jaz potem pravilno razumel, vi pač pravite, da delujete skladno z okoljevarstvenimi dovoljenji, da poročate trajne emisije, samo na kratko.

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Ja, pogledajte, mi dejansko namen je bil prikazati nek kontekst, ampak direktno na to vprašanje. Mi seveda delujemo skladno z dovoljenji in pač zakonodajo, ki pravzaprav nam daje nek normativni okvir in smo tudi ves čas pod nadzorom. Lahko povem, da v zadnjih desetih letih smo imeli preko osemdeset samo okoljskih inšpekcij, od leta 2020 pa tri take zelo obsežne inšpekcije, ena je bila tudi namenjena temu, da se preveri skladnost našega delovanja s temi BAT ali pa najboljšimi razpoložljivimi tehnologijami in te inšpekcije niso ugotovljale nekih bistvenih odstopanj, tam pa, kjer so bile, smo pa v to v najkrajšem možnem času odpravili.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Hvala, imam pa samo še eno, ko ste omenili, glede količine odpadkov za leto 2022 ste navedli 108.818, nekaj takega, hkrati pa da naj bi prešli opuščali nevarne odpadke, lahko samo ta del, ne vem, če sem prav razumel?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Skratka, v našem tem, med odpadki, ki smo jih mi v večjem obsegu uporabljali v preteklosti, so bila tudi odpadna olja in ta so predstavljala večji del teh nevarnih odpadkov, zdaj praktično teh odpadnih olj ne uporabljamo več. Zmeraj imamo določene številke v našem dovoljenju, ampak praktično teh odpadkov ne uporabljamo več. Tisto, kar smo pa rekli, da bi želeli z novim dovoljenjem, pravzaprav mi iščemo dovoljenje za uporabo teh nenevarnih odpadkov, ker te predstavljajo praktično pomemben vir toplotne energije, ki ga mi potrebujemo in ti nevarni odpadki pa pač ne.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Jaz se vam še enkrat zahvaljujem za vašo pripravljenost, da sodelujete pri teh pogovorih. Vem, da zna biti to zelo težko in tudi poslušati očitke oziroma ali pa ugotovitve s strani civilne družbe, je pomembno, da se tudi potem podajajo korektni odgovori, tako da se vam že vnaprej zahvaljujem, da ste pripravljeni tudi v večjem številu podati pogovore. Bi pa jaz na tem mestu predal besedo Civilni iniciativi Danes, in sicer Manuela Korečič in doktor Nina Mencin, ki bo predstavila pogled s strani civilne družbe, tako da okvirno približno pol ure prosim. Hvala.

Dr. NINA MENCIN, predstavnica Civilne iniciative Danes:

Hvala, gospod župan in lep pozdrav vsem in hvala tudi vam za to priložnost, da se lahko tudi civilna družba, da lahko sodelujemo pri tem dialogu oziroma pogovoru in izpostavimo stvari, ki so predvsem vsem nam, navadnim smrtnikom, nejasne in bi jih radi bolje razumeli oziroma nas skrbijo v zvezi s sosežigom odpadkov. Tema današnje predstavitve je analiza poročil raznih meritev podjetja Salonit Anhovo in ostalih dokumentov, torej dovoljenj, uredb,

pravilnikov, izjav, ki govorijo v bistvu sami zase. Preučili smo ogromno bazo enih podatkov, predvsem številke, to so stotine strani za posamezno leto in na nek način smo zadovoljni, da smo prejeli v roke poročila, ki omogočajo enakovrednejši položaj v razpravi in jasno zavzeto stališče pri naslavljanju problematike sosežiga odpadkov. Po drugi strani pa nas te številke tudi globoko prizadenejo. Poročila, ki smo jih preučili, lahko v grobem razdelimo na dnevna poročila trajnih meritev podjetja Salonit Anhovo s polurnimi povprečnimi meritvami emisij, kot so prah, ogljikov monoksid, dušikovi oksidi, amonijak, žveplove oksidi, skupni organski ogljik in drugimi parametri, kot so pretok, tlak, temperatura na izpustu ter tudi podatki o porabi posameznih energentov. To so avtomatizirana poročila, ki jih je Salonit Anhovo dolžan pošiljati Nacionalnemu laboratoriju za zdravje, okolje in hrano torej NLZOH. In NLZOH iz teh dnevnik poročil pripravi letno poročilo o trajnih meritvah emisije v zrak. Iz teh poročil je razvidno, kolikšna je bila na določen dan za posamezno emisijo najvišja vrednost izpusta, povprečna vrednost izpusta in tudi višina prekoračitve mejne vrednosti. Ta dokument je eden ključnih za ugotavljanje skladnega dovoljenja Salonita Anhovo z okoljevarstvenim dovoljenjem in zakonodajo. Preučili smo tudi poročila o občasnih meritvah, ki ga pripravi NLZOH o emisijah snovi kot so dioskini, furani, benzen, težke kovine, živo srebro, flouridi, kloridi. Te meritve se izvajajo dvakrat letno in trajajo le nekaj ur. Seveda pa smo temeljito prebrali tudi okoljevarstveno dovoljenje z vsemi spremembami. Tukaj imamo primer dnevnega poročila kot ga pripravi podjetje, to je z dne recimo 22. 7. 2022. Kot omenjeno, so to avtomatizirana poročila, ki vsebujejo podatke o dogajanju v obratovalnem procesu peči na pol ure natančno. Imamo podatke o porabi oziroma dozaciji posameznega energenta v tonah na uro oziroma kubičnih metrih na uro za plin, imamo podatke o emisijah v miligramih na kubični meter in še ostale parametre. Vse številke v zgornji tabeli predstavljajo polurne povprečne vrednosti, medtem ko so spodaj še vrednosti za najnižjo, najvišjo in povprečno porabo določenega goriva oziroma emisije v tem dnevu in celokupno porabo oziroma celokupno maso emitiranega polutanta v kilogramih na dan. Kot vam, je seveda tudi nam najprej padlo v oči, da je pri TOC-ih, to je kratica za skupni organski ogljik in dušikovih oksidih vse rdeče. Rdeča barva je indikacija, da je polurna povprečna vrednost nad mejno vrednostjo in ta je za dušikove okside recimo petsto miligramov na kubični meter. Ob vrednostih je mogoče videti tudi nekatere črke, ki označujejo, za koliko so bile prekoračene mejne vrednosti oziroma ostale opombe. Te rdeče vrednosti si v nekaterih dnevnih poročilih zaporedoma sledijo tudi po dvanajst ur in več, medtem ko se odpadki normalno nespremenjeno dozirajo dalje. Sežigalnicam na primer ni dovoljeno preseganje polurnih mejnih vrednosti kot se to dogaja na tem predstavljenem poročilu. V primeru sosežigalnic odpadkov, kar je cementarna Salonit Anhovo, pa se preseganje mejnih vrednosti ugotavlja na osnovi povprečnih dnevnih vrednosti in ne polurnih. Povprečna dnevna vrednost, kot mejna vrednost, ima eno recimo temu zanko, in sicer merilno negotovost. Lahko, zelo poenostavljeno, je številčni podatek, ki pove, za koliko lahko rezultat meritve odstopa od prave vrednosti, torej za vrednost meritve, torej se lahko vrednost meritve nahaja kjerkoli znotraj tega intervala merilne negotovosti, torej gre lahko v plus ali v minus. To je seveda smiselno in pravilno vrednotenje rezultata, saj ima vsak inštrument oziroma vsaka metoda merjenja svojo, recimo temu, natančnost oziroma napako, potem pa so tu še variacije povezane z merjenjem. Torej primer NLZOH je za dušikove okside predpostavil merilno negotovost dvajset procentov, kar pomeni, da do preseganja mejnih vrednosti dušikovih oksidov dejansko prihaja šele, ko so povprečne dnevne vrednosti nad šeststo miligramov na kubični meter in podobno velja za vse ostale merjene parametre in vsekakor se lahko utemeljeno vprašamo, ali ta način vrednotenja emisij zagotavlja našo varnost. Pa pojdemo v podrobnosti, pogledimo primer letnega poročila za dušikove okside. Tukaj imamo sedaj v eni vrstici za vsak posamezen dan zapisano najvišjo polurno vrednost, in celodnevno povprečje. V stolpcu L, označenem, v stolpcu, označenem s črko L, je število izmerjenih polurnih povprečnih vrednosti, ki so višje od mejne vrednosti petsto mg na kubični meter, vendar pa še ne presegajo šeststo miligramov na kubični meter. In teh dogodkov je bilo v letu 2022 4834. V stolpcih A in B pa je število polurnih povprečnih vrednosti, ki so bile zagotovo višje od šeststo miligramov na kubični meter, in teh dogodkov je bilo v letu 2022 skupno 1907 oziroma 12,9 procenta vseh veljavnih meritev. Skupno je bilo tako v letu 2022 kar petinštirideset procentov vseh veljavnih polurnih meritev, ko je bila vrednost dušikovih oksidov nad petsto miligramov

na kubični meter. Zaradi tega je izjemno malo dnevni poročil, ki ne bi vsebovala rdeče obarvanih vrednosti. Vendar na koncu štejejo le povprečne dnevne vrednosti, se pravi, to je črka D. Število dni, ko je bila povprečna dnevna vrednost dušikovih oksidov nad petsto miligramov na kubični meter, je bilo 167, kar je več kot polovica obratovalnega časa cementarne v letu 2022, torej, ko pač tovarna ni bila v remontu. Vendar se je za potrebe skladnosti z okoljevarstvenim dovoljenjem preverjale le vrednosti nad šesto miligramov na kubični meter, ki pa jih ni bilo, in to pove mala črka D. Kar nas je poleg tega zmotilo, je tudi to, da je pooblaščen izvajalec meritev, torej NLZOH v letnem poročilu za avtomatski merilni sistem z inštrumentom navedel merilno negotovost do deset procentov. V nadaljevanju v istem poročilu pa očitno upošteval dvajset procentno merilno negotovost, kar je sporno iz dveh vidikov. Prvi je ta, da je verodostojen podatek tisti, ki ga poda pravilno kalibriran sistem in glede na okoljevarstveno dovoljenje, je naveden sistem enkrat letno testiran in enkrat na tri leta kalibriran po veljavnem standardu, nad katerim bdi ARSO, nad ARSO-om pa slovenska akreditacija. Torej bi moral biti podatek z deset odstotno merilno negotovostjo povsem zanesljiv in absolutno upoštevan in bi moral vzdržati tudi na sodišču. Okoljevarstveno dovoljenje namreč zahteva le, da se mora pri merjenju dnevnih povprečnih vrednosti zagotoviti natančnost merjenja tako, da merilna negotovost ne presega dvajset procentov, lahko pa je manjša, to pomeni, da je tudi natančnejši merilni sistem v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem. Drugi vidik pa je ta, da če se upošteva deset procentno merilno negotovost, so bile povprečne dnevne merjene emisijske vrednosti v letu 2022 prekoračene kar 34-krat, kar bi se moralo razumeti kot kršitev okoljevarstvenega dovoljenja. Hkrati pa bi kar 3766 polurnih povprečnih vrednosti presegalo mejno vrednost, kar predstavlja eno četrtnino vseh veljavnih meritev dušikovih oksidov v letu 2022. Nadaljujem z naslednjo temo, in sicer z avtomatskim sistemom za prekinitev doziranja odpadkov. Torej v okoljevarstvenem dovoljenju iz leta 2018 je v členu 3.1.6 zapisano, da mora biti rotacijska peč opremljena s takim sistemom za doziranje odpadkov, ki se jih v rotacijski peči sosežiga, da se avtomatično prekine doziranje odpadkov, kadar je zaradi motenj v delovanju ali okvare čistilnih naprav presežena mejna vrednost emisije snovi v zrak za katerokoli snov. Iz tega torej sklepamo kar nekaj reči, in prvo je to, da je sistem za doziranje odpadkov najmanj v kriznih situacijah avtomatski, kar pomeni, da ukrepa brez posredovanja operaterja in iz tega sledi, da avtomatski sistem ne more delovati brez veljavnih trajnih meritev, saj se mora odzvati nanje. In nadalje, vsaka prekoračitev mejnih vrednosti lahko pomeni nepredvidljive okvare, zaradi česar bi avtomatski sistem moral prenehati dozirati odpadke. Sistem je torej varovalka, ki v primeru nepravilnega delovanja zaščiti okolico pred onesnaženjem in nepravilnim sosežigom odpadkov. Poglejmo primer. To je 8. 1. 2021, vidimo, da se ob 15.30 nenadoma izjemno povišajo izpusti prahu. Izpusti se v hipu povečajo za 100-krat in presegajo mejno vrednost za petkrat. Očitno gre za izredni dogodek, ki verjetno nakazuje na neko napako na filtru oziroma drugih čistilnih napravah. Povišanje traja dve uri in pol, odpadki pa se ves čas nemoteno dozirajo. Avtomatski sistem za prekinitev doziranja odpadkov očitno ne deluje. Naslednji primer. Tukaj lahko vidimo, da je koncentracija dušikovih oksidov presežena oziroma je nad mejno vrednostjo, skupaj z merilno negotovostjo, torej nad šeststo miligramov na kubični meter, in to za več kot sedem ur skupaj. Odpadki se neprekinjeno dozirajo v povprečju petnajst ton na uro, čeprav je v okoljevarstvenem dovoljenju zapisano, da se v takih primerih lahko neprekinjeno sosežiga odpadke največ štiri ure. Avtomatski sistem za neprekinjeno doziranje odpadkov očitno torej ne deluje. Pri trajnih meritvah je pomembno, da merilni sistem deluje nemoteno, zato podjetje Salonit Anhovo vsako leto predloži izjavo in ta dokument smo, kot vse ostale, pridobili kot informacijo javnega značaja in v izjavi so zapisali: Merilni sistem trajnih meritev na glavnem izpustu cementarne Salonit Anhovo je v letu 2022 deloval nemoteno. Poglejmo, če je to res. Tukaj je dnevno poročilo Salonita Anhovo o polurnih meritvah na dan 25. 3. 2022. Skozi cel dan so bile na merilnem inštrumentu za merjenje emisij vseh snovi težave, to vemo zato, ker to označuje črta T. Očitno je bil na merilnem inštrumentu nek generalni problem. Tudi NLZOH ugotavlja, da je razpoložljivost meritev za ta dan prenizka. Meritve so torej vprašljive, ne vemo, kaj se je z izpusti dogajalo, dozacija odpadkov bi se morala ustaviti pa se ni. Dozira se v povprečju 18,3 tone odpadkov na uro, ponovno je očitno, da sistem za avtomatsko prekinitev dozacije odpadkov ne deluje pravilno ali pa ga morda sploh ni. 26. 3. še vedno težave merilnega

sistema, meritve za to se v tem primeru celo ne izvajajo, mejne vrednosti za dušikove okside so presežene, še vedno se dozira v povprečju 18,2 toni odpadkov na uro. Očitno je, da cementarna ne obratuje brezhibno in ne obvladuje vseh procesov. Naslednji dan se težave nadaljujejo. Po 17.00 se nenadoma spremeni celo obratovalni režim, prične se faza ventilacije in potem ponovno ogrevanje, kar tudi nakazuje na neke težave, ki se nadaljuje še naprej, merilni sistem tudi na ta dan ne deluje, vidimo oznako FT, dozacija se še vedno nadaljuje. In takih dnevnih poročil je ogromno, ampak mislim, da počasi dobivate občutek, kaj želim s tem povedati. In sicer ugotavljamo, da tudi ko ima merilni sistem težave in so meritve nezanesljive, stanje čistilne naprave pa ne poznamo, se dozacija odpadkov še kar nadaljuje, kar ni skladno z okoljevarstvenim dovoljenjem. Enako velja, če merilni sistem ne deluje, avtomatski sistem namreč ne more vedeti, da je prišlo do morebitnega povečanja emisij, kot posledice nepredvidljive okvare, in dozacija odpadkov bi se morala ustaviti. Iz navedenega sklepamo, da avtomatski sistem ne deluje ali pa ne obstaja, sicer bi se doziranje odpadkov v takih primerov ustavilo. Iz polurnih meritev emisij je razvidno, da merilni sistem ni deloval nemoteno, kot je z izjavo zagotovilo podjetje Salonit Anhovo. Naslednja tema je doziranje odpadkov v času občasnih meritev. Torej za razliko od trajnih meritev se občasne izvajajo dvakrat letno v razmaku šestih mesecev. Vzorčenje lahko poteka trikrat v istem dnevu, ali dveh, in sicer najmanj trideset minut in največ osem ur, za flouride, kloride, težke kovine, živo srebro in najmanj šest ur in največ osem ur na dioksine in furane. V primeru podjetja Salonit Anhovo vzorčenje traja minimalno časa, in sicer trikrat po trideset minut, za vse, razen dioksida in forane, za katere se izvaja tudi minimalno časa, šest ur. Poglejmo primer za živo srebro, gledamo občasne meritve, ki so se izvajale 30. 11. 2022. Na levi je poročilo Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano. Zapisani so intervali vzorčenja in emisijske vrednosti za ta čas vzorčenja. Kot vidite, so z vzorčenjem načeli ob 8:00 ter končali ob 10:30. V istem času so merili tudi kloride, ampak kaj se je v tem času dogajalo v peči. Na desni strani je dnevno poročilo podjetja Salonit Anhovo, in vidimo, da so v času meritev popolnoma ustavili dozacijo 3D goriv, in sicer iz povprečno enajst ton na uro na nič. Ko se je do 18:00 zaključila tudi meritev fluoridov, se je dozacija 3D goriv spet dvignila na več kot deset ton na uro. Tudi pri občasnih meritvah z dne 28. 6. 2022 se odvije podobna zgodba, takrat so z vzorčenjem začeli ob 10:35 in zaključili ob 12:25. Kaj se je v tem času dogajalo v peči? Na desni, iz dnevnega poročila podjetja Salonit Anhovo vidimo, da so okoli osmih pričeli z zmanjševanjem dozacije odpadkov, recimo dozacijo 3D goriv so zmanjšali iz deset ton na uro na dve do tri tone na uro oziroma celo na nič v času meritev, zmanjšali so tudi dozacijo odpadnih gum, 2D odpadkov ter tudi petrolkoksa. Skupna dozacija vseh goriv je tako padla iz povprečno triindvajset ton na uro na samo pet ton na uro in sprašujemo se, ali lahko cementarna sploh obratuje s tako majhno količino goriv in ali so za to morali tudi zmanjšati proizvodnjo oziroma dozacijo laporne moke, ker po besedah Salonita naj bi bila ta surovina pomemben vir živega srebra. Mislim, da se vsi strinjamo, da take občasne meritve ne kažejo realne slike in ne zagotavljajo ustreznega nadzora in ne delujejo v interesu varovanja našega zdravja. Žal pa to še ni vse, namreč v času teh meritev je Salonit Anhovo poročal NLZOH podatke tudi o dozaciji goriv v rotacijsko peč. V poročilu NLZOH je o občasnih meritvah tako piše, da so v Salonitu Anhovo v torek, 28. 6. v peč dozirali povprečno 9,75 ton 3OD odpadkov na uro. Ti podatki se ne skladajo s podatki iz dnevnega poročila. Tukaj za ta isti dan piše, da so povprečno sosežgali samo 3,6 ton 3D goriv na uro. Podobno se zgodi naslednji dan, 29. 6. Tudi tukaj vidimo, da so v poročilu NLZOH drugačne številke glede količine sosežganih odpadkov, kot v dnevnem poročilu Salonita Anhovo in sprašujemo se, ali lahko torej na podlagi teh ugotovitev podjetju zaupamo, da na NLZOH poroča pravilne podatke oziroma da jih ne prireja. Naslednji podatki govorijo sami zase. Bodite pozorni na porabo goriv, to je zdaj cementarna na avtopilotu. Spet se vračamo na 28. 6., to je torej dan, ko so izvajali občasne meritve in vidimo, da se od 12:00 dalje začnejo podatki o porabi goriv ponavljati. Morda je za to odgovoren avtopilot, ki se ne zmoti pri dozaciji, ampak glede na izpuste vidimo, da se vseeno nekaj drugega dogaja. Naslednji dan vidimo avtopilot cel dan, enako tudi tretji dan, in vse skupaj se konča šele četrty dan. Cementarna, ki deluje na zrak, a še vedno ni eko. Kako je mogoče, da ne kurijo nič, niti plina, niti petrolkoksa, emisije pa ostajajo? Ti podatki so bili poslani na NLZOH oziroma ministrstvo, zakaj tega ni nihče opazil in na to opozoril. Zakaj ta anomalija ni nikjer poročana,

kljub temu, da gre za večdnevno napačno poročanje o dozaciji oziroma porabi goriv. Naslednji dan večino dneva nič, le pri porabi goriv emisije celo presežene in še en tak dan in še en tak dan in kot rečeno, gre za večdnevno napačno poročanje o dozaciji in porabi goriv. Po vseh teh anomalijah v dnevni poročili smo podvomili še v ključno številko. Vprašali smo se, koliko odpadkov v tovarni res sosežgejo? Ugotovili smo, da se večinoma res sosežgejo, sežigajo nenevarni odpadki, pri čemer pa je potrebno poudariti, da definicija nenevarni odpadki ne pomeni, da pri sosežigu le tega ne nastajajo strupene emisije. Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano v letnih poročilih trajnih meritev za leto 2022 navaja porabo 108.550 ton nenevarnih odpadkov, in 108.810 ton za leto 2021. Okoljevarstveno dovoljenje pa cementarni Salonit Anhovo dovoljuje le sežig za 93.400 ton nenevarnih odpadkov, kar je jasno zapisano v okoljevarstvenem dovoljenju. In s tem ugotavljamo, da je Salonit Anhovo v osnovnem in bistvenem delu kršil okoljevarstveno dovoljenje, saj je v letih 2021 in 2022 nelegalno sosežgal več kot trideset tisoč ton odpadkov. Za konec samo še povzetek. Od podjetja, ki je krivo za tragedijo z azbestom, nismo pričakovali tako neodgovornega ravnanja. NLZOH, ARSO, MOP-e inšpekcija očitno nikoli niso temeljito preverili delovanja Salonita Anhovo. Salonit Anhovo deluje brez pravega in učinkovitega nadzora niti nad osnovnimi parametri iz okoljevarstvenega dovoljenja, kot je količina sosežigalnih odpadkov. Iz vsega pokazanega lahko sklepamo, da podjetje Salonit Anhovo ne obvladuje delovanja peči, obratovalnega monitoringa, avtomatskega sistema za preprečevanje doziranja odpadkov v primeru napak, zaznavanja napak na čistilnih napravah in še bi lahko naštevali. Ne posredujejo pravih podatkov državnim institucijam ter z izjavo o sistemu trajnih meritev navajajo napačna dejstva. Občasne meritve v letu 2022 ne odražajo realnega onesnaževanja cementarne in nenazadnje Salonit Anhovo je v letih 2021 in 2022 nelegalno sosežgal več kot trideset tisoč ton odpadkov. In s tem zaključujem predstavitev in se vam zahvaljujem za pozornost.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Hvala, Ja, zdaj, mislim pač, da naslovimo prve nekatere ključne zadeve oziroma potem bi, je teh stvar kar veliko, bi šli res vprašanje po vprašanju, ker moramo nekako argumentirano pa sistematično se lotiti, tako da prvo bi dal pač, da mogoče nam odgovorite še na nekaj ključnih stvari, potem pa bi predal besedo vprašanja. Potem bom pa besedo predal svetnikom oziroma civilni družbi pa še enkrat prosim vse za strpnost, torej ko se vprašanja končajo, počakate do konca odgovora, ker edino tako bomo vzpostavili neko komunikacijo ni mogoče začeli reševati tudi težke zadeve. Hvala.

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Dobro, hvala, župan za besedo. Bom poskušal na nekaj teh ugotovitev odgovoriti, če bom potem, če se vam bo zdelo, da kje pač nisem dovolj, boste pozvali še k kakšnemu pojasnilu. Če začnem najprej z merilno negotovostjo pa polurnimi in dnevnimi povprečji. Vsak industrijski sistem ima svoj način monitoringa, predpisanega. In ta predpisan način monitoringa je vezan na to, kako nek sistem deluje. Zdaj, v cementarski peči je za razliko od nekaterih drugih sistemov imamo dva medija istočasno, se pravi material, ki prihaja v sistem, na drugi strani imamo goriva, ki jih porabljamo, zato da dovedemo toploto in ti materiali, ki prihajajo v sistem, se pravi, če govorim o surovini, se v svojih karakteristikah malenkostno spreminjajo in lahko pride do tega, da je potrebno spremeniti pogoje obratovanja, zato da mi lahko še vedno spečemo klinker. Če se vrnemo na te dušikove okside, takrat ko imamo surovino, ki se nekoliko težje peče, moramo enostavno dvigniti temperaturo in takrat, ko se dvigne temperatura, se zgodi to, da dušikovi oksidi zrastejo, potem ko se stanje spet stabilizira, lahko ponovno to spustimo in prav zaradi takih primerov, je za cementarne predvideno spremljanje dnevnih vrednosti, ki se pa generirajo iz polurnih, zato mi dejansko polurne kljub vsemu izračunavamo in potem iz tega izračunamo dnevno povprečno vrednost. In glede na ta sistem ne moremo trditi, da ko smo na polurnem nivoju čez to mejno vrednost, ki velja za dnevno vrednost, da smo takrat presegali emisije, ki so nam dovoljene. Potem imamo pa še v izračunu teh emisij, zato da potem na koncu lažje primerjamo to z mejno vrednostjo, predviden sistem, da se tem vrednostim, ki jih izmerimo, odšteje merilna negotovost in če ta vrednost z odšteto merilno negotovostjo pride čez mejno vrednost, potem je gotovo, da smo presegali. In zaradi tega je

ta merilna negotovost odštevana. Ker vprašanje je, ali presegamo, zato je potem to merilno negotovost potrebno odštevati in to je sistem, ki velja tudi pri drugih emisijah. Pri nas se to zgodi pri izračunavanju dnevne vrednosti. In tudi mejne vrednosti za posamezne sisteme so postavljene, upoštevajoč te specifične vsakega posameznega industrijskega kompleksa, industrijskega sistema. Zdaj, pri teh zlasti pri dušikovih oksidih je tako, da če bi mi pri polurni vrednosti, ki je višja od te predpisane vrednosti, v bistvu prekinili z uporabo odpadkov, bi ti dušikovi oksidi celo zrasli. In to vidimo pri nas in tudi v drugih cementarnah. In tudi zaradi tega mi na polurne vrednosti ali pa trenutne vrednosti ne reagiramo. Potem če povem na tem, se pravi ta merilni sistem, za merilni sistem je predvideno tudi, da imamo faze in kalibracij in vzdrževanja in določenih posegov na sistem in v nekem določenem obsegu tega posega v sistem se še zmeraj obravnava sistem kot delujoč sistem, se pravi kot sistem, ki je deloval skladno s predpisi. In pravzaprav je NLZOH kot izvajalec našega monitoringa dolžan to preverjati, ali delujemo skladno s tem in ko naši sodelavci dajo izjavo, da je sistem bil v taki kondiciji, je to mišljeno tako. Ni mišljeno, da bi v vsakem trenutku pa sistem dajal prave vrednosti, ampak seveda se zgodi tudi, da sistem je potrebno ali vzdrževati ali kalibrirati ali pa enostavno, da se pokvari in je potrebno ukrepati. Mi imamo v takih obdobjih kljub vsemu še en podvojen sistem, ki ni namenjen temu monitoringu ampak je namenjen spremljanju procesa kot takega in takrat ko se ta osnovni sistem znajde v nekih, da nam manjka nek podatek, se mi dejansko oslanjamo na te vrednosti, ki jih dobimo na vrhu izmenjevalnika toplote in je pravzaprav ta sistem merilnikov istega ranga merilnikov, kot je na samih, na sami emisijski točki. Nima pa tega statusa. Zdaj pri teh, bilo je izpostavljeno, še te občasne, so bile izpostavljene občasne meritve. Res je, da te občasne meritve izvajamo relativno kratek čas proti celotnemu času obratovanja, je pa tako, da se skozi leta izvajalec odloča za to, da preverja določena stanja, se pravi določeno strukturo goriv, tako da smo mi skozi ta leta različne strukture goriv prečesali in bi pravzaprav zdaj, jaz, nimam tukaj podatkov, bi mogli iti pogledati za deset let nazaj, v kakšnih vseh stanjih so bile te občasne meritve izvedene in bi potem dobili bolj kompletno sliko o tem, kaj pomeni neka struktura goriv v našem, v našem delovanju in pravzaprav so te občasne meritve namenjene tudi temu, da mi neka možna obratovalna stanja prečerkiramo. Prav te konkretne datume, razumem, to bomo dobili te slajde, bomo mi dejansko pogledali in zdaj na pamet ne vem točno, kaj se je na te konkretne datume dogajalo, ampak seveda smo pa tudi mi zainteresirani, da se to razčisti. Mogoče še to, da mi pač, tudi za to, kaj je bilo v teh dnevni poročilih izpisano kot prava številka uporabljenih odpadkov in kaj je bilo potem v samem poročilu NLZOH, to bi tudi jaz želel pač preveriti, da vidimo, zakaj je do teh odstopanj prišlo. Edino, kar bi si znal predstavljati, ali da je bilo nekje poročamo o dnevnem povprečju, drugje pa v povprečju tistega časa, ko se je merilo ali nekaj podobnega, ampak ne bi hotel to na pamet zdaj reči. Je smiselno enostavno ta dan, ko se je to izvajalo, pogledati in dobiti vse relevantne podatke in potem podati nek odgovor na to vprašanje. Zdaj, kar se tiče pa količine odpadkov, se pravi, ali je to 93 tisoč ali je to 108 tisoč ton odpadkov, ki so nam dovoljeni, na uporabo. Bom povedal, da ta zaplet izhaja iz dejstva, da smo mi v preteklosti imeli ločeno podano količino za nevarne odpadke in skupno količino za vso količino odpadkov. V eni od teh, v enem od teh dovoljenj je prišlo do napake, ki je bila kasneje odpravljena, tako da veljavna količina je 108.960 ton. Ker pritožili smo se na to, ker ni bilo zakonske podlage, da bi ločeval. Se pravi količina nevarnih odpadkov je lahko omejena, sicer se pa pogovarjamo o skupni količini odpadkov. Ne vem, če sem kakšno stvar izpustil, bomo skozi diskusijo.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Lahko samo, ko ste rekli, da je bila potem sprememba, o kateri spremembi govorimo OVD-ja?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Zdaj se jaz ne spomnim čisto točno, na katerem, ampak bomo to preverili in pridobili vso ustrezno komunikacijo, ki je bila takrat narejena z ARSO.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Hvala.

Dr. NINA MENCIN, predstavnica Civilne iniciative Danes:

Hvala za pojasnila. Edino eno vprašanje mi ostaja še, več jih je, ampak to mi ostaja odprto. Kako komentirate, da vam je nacionalni laboratorij delal meritve z instrumentom, ki je kalibriran, da je natančen oziroma da ima merilno negotovost manj kot deset odstotno, potem pa v poročilu upošteval dvajset procentno merilno negotovost?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Moral bi pogledati poročilo o kalibraciji njihovega inštrumenta, ampak se pogovarjamo verjetno o dveh različnih stvareh, eno je dejansko kalibracija samega inštrumenta, drugo je pa merilna negotovost s tem povezana, drugo je pa merilna negotovost pri merjenju takega sistema.

Dr. NINA MENCIN, predstavnica Civilne iniciative Danes:

Za vse ostale parametre so te vrednosti enake. V poročilu navajajo za inštrument, ne vem na pamet, tudi za ostale merjence dvajset procentov in tudi upoštevanih potem teh dvajset, samo za dušikove okside je drugače?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Težko bom zagovarjal nacionalni inštitut, lahko povem to, da v vseh teh letih, kar so se te meritve izvajale, je bila pri presoji oziroma je bila zmeraj uporabljena ta merilna negotovost, ki jo uredba predpisuje kot dopustno merilno negotovost za tovrstne meritve. Bomo pa naslovili to vprašanje na NLZOH in bomo poskušali dobiti njihov odgovor.

Dr. NINA MENCIN, predstavnica Civilne iniciative Danes:

Še eno vprašanje, in sicer povezano s temi občasnimi meritvami. Spet, mislim vem, da vam te meritve dela NLZOH, ampak vseeno, v dovoljenju je zapisano, da je lahko meritev od pol ure do osem ur in oni vam merijo te emisije teh težkih kovin in teh floridov v bistvu samo pol ure. To je res zelo malo časa in je precej logično, da nič ne zmerijo, je malo varljivo. Če hočeš nekaj detektirati, v bistvu narediš metodo, da to detektiraš in dokažeš, da je pod mejno vrednostjo v daljšem časovnem obdobju.

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Poglejte, mi pravzaprav se zanesemo na to, da imajo te institucije, ki za nas opravljajo monitoringe, akreditacije, in skozi akreditacijski postopek morajo dokazovati, da pravzaprav njihova meritev ali pa meritev je zaupanja vredna. Ponovno, lahko se z njimi pogovorimo in jih prosimo za to, da bi bila kredibilnost teh meritev višja, da ali vzorčijo večkrat ali dalj časa ali kakorkoli, ampak kot sem rekel, mi se zanesemo na to, da skozi akreditacijski postopek, da so ti postopki meritev preverjeni in da potem na podlagi tega lahko izkazujemo nek relevanten podatek o teh emisijah.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Hvala, ima kdo še kakšna vprašanja? Koliko je bilo sprememb okoljevarstvenih dovoljenj po 2018?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Poglejte, čisto po datumih ne vem, to bomo preverili in bomo javili. Mislim, da je šlo pri zadnji spremembi, na katero smo se pritožili in so potem določene točke v dovoljenju popravili.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Hvala. Se kdo javi za vprašanja. Gospod David Križnič, izvolite.

DAVID KRIŽNIČ, občinski svetnik:

Hvala za besedo. Jaz bi samo ene dve stvari, ko ste rekel, da se ti parametri malenkostno spreminjajo, ste rekel. Pa smo videli, da so bile meritve stokrat višje kot je bilo normalno. Jaz to ne vem, če je lih to malenkostno. In vi ste rekel, da na polurne meritve ne odreagirajte, ker

bi bilo stanje še slabše. Tukaj smo videli, da štiri dni sistem ni deloval in kdaj potem odreagirate?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Najprej, če komentiram ta, te malenkostne spremembe, nisem mislil na emisije, ampak na spremembe v surovini, ki prihaja v peč in na pogojih pečenja. Včasih enostavno za to, da mi zagotovimo konstantno kakovost produkta, na koncu potrebno, če po domače povem, bolj zakuriti in takrat se to odraži na teh včasih trenutno tudi zelo povišanih vrednostih emisij, ki so pa na koncu rezultirajo v tem, da na dnevni vrednosti mi še vedno delujemo skladno s predpisi. In če bi imeli na dnevnem nivoju presežene te vrednosti, potem bi mogli reagirati.

DAVID KRIŽNIČ, občinski svetnik:

Smo videli, da štiri dni v bistvu so bile težave na merilnem mestu in ni deloval. To je prav čisto konkretno. Ali potem nobeden tega ni opazil ali to ni pomembno? Jaz kot kmet razmišljam, da če neka stvar je škodljiva za moje zdravje in noben ne odreagirati, je to čudno? On gleda tako. Povprečja so zelo čudna stvar. Jaz lahko proti Novi Gorici peljem povprečno idealno, ampak če bom šel v Plavah več kot 50, bom plačal kazen, Očitno vam tega ni treba.

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Bom dal drugačno primerjavo. To je približno tako, s tem se strinjam, da načeloma, da povprečje pokaže povprečno vrednost in znotraj tega so lahko vrednosti zelo različne, to ni sporno. Bi povedal tako, da v tem procesu je bolj tako, če prehitete recimo in se morate izogniti neki večji škodi, takrat pritisnite na plin, da greste čim prej mimo in to se dogaja tudi v naših procesih in prav zaradi tega, ker je to lastnost takih procesov, kot je naš, je zakonodajalec predvidel povprečno vrednost, dnevno, pač tega si nismo mi izmislili. Je skozi te postopke, ki sem jih prej opisal, da se dogajajo na nivoju Evropske unije, se za posamezne industrijske procese predpiše najbolj ustrezen način monitoringa, upoštevajoč specifične takega procesa. Za te dneve, ki so bili tukaj navedeni, jih zdaj težko komentirati, ker na to nisem bil pripravljen, ampak jih bomo pogledali in bomo pripravili ustrezno pisno pojasnilo.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Naslednji za vprašanje, saj je še do odmora. Kdo? Ja, gospod Bruno Colavini.

BRUNO COLAVINI, občinski svetnik:

Jaz sem že dobil v bistvu odgovor, ker jaz sem imel namen vprašati, koliko teh nenevarnih odpadkov skurijo v enem letu, ker sem zadnjič zaprosili gospoda Kostaka s Krškega, nam je odgovoril, da teh podatkov ne daje in da nas ne zanima. Mislim, tako da zdaj se vam lahko zahvalim, da smo dobili ta podatek in to 108 tisoč ton to je nenevarni in nevarni odpadki, to je cela količina v enem letu? Je "gvišna"? Hvala.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Še kakšno vprašanje? Gospod Viljem Urbančič. Izvolite.

VILJEM URBANČIČ, občinski svetnik:

Še tehnično vprašanje. Z filtracijo, se pravi za te emisije imate verjetno neke filtre, pa me zanima, kakšne filtre imate in pa kakšni so intervali vzdrževanja teh filtrov?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Zdaj, tako mi imamo nekaj filtrirnih naprav, ki jih lahko obravnavamo kot filtre, se pravi, ki dejansko kot naprava preprečujejo in so namenjeni samo temu, da preprečujejo emisije snovi v okolje in tukaj so predvsem najbolj pomembni prašni filtri. Te prašne filtre vzdržujemo praviloma enkrat na leto, bi rekel, je en večji poseg na teh filtri narejen, takrat kadar je zaustavitev sistema, zato ker je ritem obratovanja cementarne tak, da pač poskušamo celo leto obratovati in imeti samo en remont. Če je pa potreba, lahko vmes tudi naredimo neka vzdrževalna dela, se pravi tista, ki so vezana na zunanost filtrov, na neke podsistem filtrov, do

katerih lahko dostopamo med obratovanjem. Ampak direktno na vprašanje, enkrat na leto se naredi precej detajlen pregled teh filtrov in po potrebi zamenja vrečo oziroma naredi neke druge vzdrževalne posege. Potem je nekaj sistemov, ki so del procesa in zmanjšujejo naše vplive na okolje. Tak je recimo sistem za obvladovanje dušikovih oksidov, kjer uporabljamo urejo, adblue, ki ga pa dejansko uvajamo direktno v naš proces, se pravi ni neka naprava kot filter ampak s posebnimi pršilkami razporedimo to snov v tok teh izgorevalnih plinov in na ta način znižujemo dušikove okside. Pred tem imamo še nekaj takih tehnoloških sistemov, ki tudi vplivajo na dušikove okside z regulacijo temperatur v našem sistemu z razporejanjem laporne moke na različne točke. Skratka, je več ukrepov, ki jih koristimo za to, da znižujemo to emisijo. Potem imamo en sistem za zniževanje žveplovih oksidov, ki deluje podobno, ponovno z neko snovjo, ki jo uvajamo v te izgorevalne pline, reguliramo emisijo teh žveplovih oksidov. Zdaj od vseh tistih parametrov, ki so pa vezani na, ki so pa vezani na recimo kakovost izgorevanja, tukaj pa itak dejansko z zagotavljanjem dovolj visokih temperatur in dovolj visokih zadrževalnih časov dosegamo to, da je to izgorevanje popolno in ena indikacija, ali to res dosegamo ali ne, je tudi ogljikov monoksid, ki pač kaže na to, kako ta proces deluje pa temperature na našem sistemu. Tako da je več parametrov, ki o tem govori. Mogoče še to, dostokrat je tudi govora o težkih kovinah. Tukaj bi povedal to, da z izjemo živega srebra, ki je hlapno, so te težke kovine del prahu in če filtri za prah dobro delajo, potem tudi emisije težkih kovin obvladujemo.

VILJEM URBANČIČ, občinski svetnik:

Samo še eno vprašanje. Kako indicirate, recimo, tukaj gre za večje število filtrov, kako indicirate, da pride recimo, če pride v enem filtru do okvare? Ali to sistem zazna ali, no to vprašanje?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Na teh filtrih imamo poseben detektor, ki opozori na to, da je pač ta emisija nekoliko povišana in ker imamo mi cikel čiščenja vreč na filtru narejen potem iz profila tega, kdaj se to pojavi, tudi vemo, na kateri komori je ta vreča poškodovana in kolikor se to zgodi, potem lahko mi individualno tisto ali celotno komoro zapremo, ali pa tudi individualno nek set vreč, ki bi lahko bile poškodovane zapremo. In potem ta problem rešujemo ko je čas za vzdrževanje. Skratka, je mehanizem, da to zaznamo in imamo tudi potem že med obratovanjem možnost ukrepati, da se ta emisija ne povečuje.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Hvala. Gospa Mateja Satler?

MATEJA SATTLER, občinska svetnica:

Hvala za besedo. Jaz bi se navezala na ta odgovor in sicer zdaj smo poslušali oziroma že ves čas, že če se navežem na prvo prezentacijo, da se vplivi na okolje oziroma izpusti iz cementarne zmanjšujejo, da uspete zmanjševati. Po uradnih podatkih, ki jih dobimo od uradnih institucij, to ne drži. Leta 2022 je cementarna Salonit Anhovo izpustila, govorimo o skupnih izpustih, pač skupni emisiji, zato ker ti skupni izpusti so nam iz vidika zdravja in življenja v okolju najpomembnejši. V bistvu nam niso niti toliko pomembna ta povprečja, čeprav so pomembna, ampak skupni izpusti, kajti ti se tukaj nalagajo in so del nas in jih vdihavamo in tako naprej. Povečali so se izpusti NOx ter dušikovih oksidov, organske snovi TOC, ogljikovega monoksida, potem amoniaka. Pri tem je potrebno tudi pač peč je obratovala ogromno število ur, tako da jo zanima, s kakšnega stališča oziroma kako lahko trdite, da se emisije znižujejo, če pa se povečujejo celokupne?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Poglejte, tisto, kar sem jaz prej, ali pa je bilo predstavljeno v predstavitvi, se je nanašalo na zadnje 15-letno obdobje. Se pravi, če primerjamo leto 2005 kot neko izhodišče in leto 2022, ko so ti zadnji letoletni podatki na voljo, potem vidimo, da tudi v tem absolutnem smislu se te številke oziroma te emisije znižale. Seveda so se pa, zaradi povečevanja proizvodnje, med leti 2021 in 2022 pa lahko kratkoročno tudi zvišale. Ampak tisto, kar smo mi želeli povedati, je to,

da v resnici, če vzamemo zdaj to daljše obdobje, smo dvignili proizvodnjo spet referenčno na 2005 za osemdeset procentov, hkrati so se in emisije prahu in dušikovih oksidov, te sem predstavljal, so se dejansko v absolutnem smislu znižale in nenazadnje pravzaprav tudi, če pogledamo podatke iz zunanjega zraka, tudi vidimo, da beležimo znižanje onesnaženosti zunanjega zraka v tem 15-letnem obdobju. Ker tukaj se pogovarjamo o dveh stvareh. Dva faktorja vplivata na to, če mi več proizvajamo, ne glede na to, kakšne mejne vrednosti imamo, bo več emisij. Na drugi strani, če razvijamo cementarno na pravi način, če vlagamo v bolj sodobne tehnologije, bomo pa emisije zmanjševali. Se pravi, bomo te koncentracije, ki prihajajo iz naših dimnikov znižali in tudi volumski pretok se lahko zniža, če lahko naredimo bolj učinkovit sistem. Se pravi, imamo pač dva parametra, s katerimi pravzaprav vplivamo na to, kakšen je naš vpliv na okolje. In tisto, kar pravzaprav tudi evropska zakonodaja, čemur sledi, je pravzaprav ta del tehnoloških posodobitev, ker bom rekel tako, veste ta zakonodaja enako obravnava nas, ki imamo peč za 3000 ton na dan kot če bi imeli peč za 8000 ton na dan. Enake emisijske vrednosti bi imeli pa bi sigurno tiste z 8000 imele večji vpliv na okolje. In pravzaprav, kadar se potem presoja umeščanje takega objekta ali pa neko tehnologijo, se potem, je potrebno te emisije, ki pridejo ven, pretvoriti v to, kaj to pomeni za kakovost zunanjega zraka.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Lahko ja, gospa Mateja Satler, izvolite.

MATEJA SATTLER, občinska svetnica:

Hvala za pojasnilo, ampak jaz se pač tukaj nikakor ne morem strinjati z vami. V bistvu parameter, ki ste ga uspeli znižati od 2005 do danes je prah. Ostale snovi, se pravi plinaste, torej tiste, ki nas najbolj zanimajo in so najbolj potencialno nevarne in ogrožujoče zdravju, so se vam, se vam v povprečju zvišujejo. Torej te skupne emisije in te so nam najpomembnejše. Mi tukaj pač, jaz osebno, mene zanima življenje tukaj. Če se pač preračunava na neko povprečje, normalno, da če imate več, če imate proizvodne kapacitete tako velike, 3000 ton na dan, normalno, da so potem tudi vplivi na okolje višji. Ampak ravno ti vplivi na okolje in v bistvu cementarna ima zelo velike vplive na okolje, tudi zdaj iz prezentacije smo videli, da gre za pomanjkljiv nadzor, en kup kršitev je bilo tukaj prikazanih tudi, tako da ti vplivi so in v bistvu so nesprejemljivi. Poleg tega vi govorite ves čas o nekem dialogu. Leta 2001, če se ne motim, smo imeli v občini Kanal ob Soči referendum, ki je še vedno pravno formalen in v bistvu, ki je še vedno zavezujoč, pravnoformalno veljaven in tam so se prebivalci večinsko izrekli proti povečanju proizvodnje, sosežiga, tako da so že takrat prebivalci dali jasen znak, to se verjetno strinjate z mano, ampak kljub temu se je proizvodnja od takrat do danes več kot verjetno podvojila, v bistvu, še več, namnožili so se vplivi na okolje, torej so se povečali, tako da v bistvu, ta dialog, ki ga vi omenjate, ne vem, če je to ravno dialog, ampak ne morem se strinjati z vami, se izpusti iz cementarne nižajo, ker se ne. V bistvu cementarna ima vedno večje vplive na okolje, vedno več emisij, poleg tega je potrebno povedati še to, da se je te trajne meritve izvajajo samo na enem izpustu, na glavnem dimniku. Še enkrat toliko vsaj ali pa še več teh emisij ne beleži nobena merilna naprava in gredo mimo. Tukaj se pač ne morem strinjati z vami, da zmanjšuje vplive na okolje, ker jih ne. V bistvu jih povečujete in to je za to okolje in za cementarno, za to okolje je to nesprejemljivo in sploh je pa mislim nesprejemljivo, da cementarna, ki je že zakrivila eno tako tragedijo v preteklosti, kot cementarna Salonit Anhovo in bo še vedno jo zakrivila, tudi če bo spremenila logo in pa ime, je pač nesprejemljivo. In vplivi se večajo, to je bistvo, to sem želela izpostaviti, torej to ne drži, kar vi govorite.

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Poglejte, jaz bom še enkrat povedal, da v resnici je več vidikov poročil, ki govorijo o tem, da se je stanje v tem okolju izboljšalo. Zdaj, veste, o tem jaz seveda se strinjam, da se je treba pogovarjati in mogoče tudi priti z alternativnimi podatki in se potem pogovarjati o tem, kaj nam ti podatki kažejo. Ampak na eni strani pri teh zlasti najbolj pomembnih ali pa tistih pulutantih, ki v največjem mastnem toku od nas gredo, in tukaj se pogovarjamo o dušikovih oksidih, ogljikovem monoksidu in o prahu, tukaj je bil narejen od leta 2005 do danes bistven napredek, ki se vidi iz teh podatkov o emisijah in se vidi tudi iz podatkov o kakovosti zunanjega zraka,

tako da tukaj jaz lahko predlagam samo to, da dejansko opravimo neko temeljito diskusijo na podlagi podatkov in različnih poročil, ki jih je bilo v zadnjih 10,15 letih na tem območju kar nekaj in da poskušamo pač ugotoviti, kaj nam te študije in meritve kažejo, tako da in potem bomo prišli do neke slike, o kateri se bomo bolj ali manj strinjali, jaz razumem na koncu.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Hvala. Jan Močnik, izvolite.

JAN MOČNIK, občinski svetnik:

O, mene pa samo zanima, kdo je odgovoren za ta sistem trajnih meritev in kdo je preveril oziroma kdo preverja tisto izjavo, ki smo jo tudi videli na prezentaciji, da pač sistem ni deloval oziroma ni imel motenj.

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Za izvajanje teh trajnih meritev imamo pogodbo z NLZOH, ki je akreditirana in pooblaščen institucija za izvajanje takih meritev in oni tudi skrbijo za delovanje, kalibracijo in ustreznost sistema.

JAN MOČNIK, občinski svetnik:

Kdo preverja izjavo, ki smo jo videli na prezentaciji, da sistem ni imel motenj?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Tudi to za cel sistem, kako bi rekel, te meritve tečejo, pravzaprav s tem upravlja NLZOH.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Lahko jaz, smem, ko ste že prej govorili skladno, da je ta merilni sistem deloval. Zame vseeno je razlika, če nekdo izjavi, da je bila zadeva nemoteno delovala ali pa če je skladno delovala. Misli, da sta to dve različni izjavi in tukaj je podpisan gospod Klemen Stanič. Verjetno je to gospod Močnik hotel vprašati. Nam lahko to razložite, zame to ni isto?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Poglejte, težko zdaj pojasnim cel sistem, ker bi to moral izvajalec monitoringa narediti. V tem postopku pač izvajalec želi imeti določene izjave in Klemen Stanič, ki pri nas dejansko skrbi, da spremlja sam sistem, je to izjavo dal, ki pa moram reči, da bi morali z izvajalcem monitoringa preveriti, na podlagi česa je on to hotel imeti.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Jaz se res opravičujem, samo tukaj vidim pri tej izjavi vloge NLZOH. To je v bistvu stvar podjetja ta izjava. Ali mi vi lahko odgovorite ali je sistem trajnih meritev v letu 2022 deloval nemoteno?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Sistem je deloval v skladu s tem, kar je za ta sistem pričakovano, kar je predpisano za ta sistem. Ima pa vsako leto območja, obdobja, ko je v vzdrževanju, so obdobja, ko določena meritve ne deluje, jo je treba ponovno vzpostaviti, je treba servisirati, tako da ne moremo reči, da so sto odstotno vse meritve na razpolago.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Torej pravite, da izjava, ki jo je podpisal gospod Stanič, ni resnična?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Se nanaša na to, na kar sem prej povedal, da je deloval v okvirih tega, kar je predvideno za sistem.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Glede na to, da v bistvu bomo imeli v kratkem odmor pa glede na to, da ste dokaj blizu cementarna in da delujete 24 ur, zdaj mogoče bi lahko samo te datume si prepisali pa vaši sodelavci lahko med tem časom preverijo, kaj se je v teh dneh dogajalo, ker pač ne moremo čisto vsakič sklicevati izrednih sej pa teh zadev bi lahko v obratovalnem dnevniku dokaj hitro prišli do odgovorov, tako da vas mogoče naprošam, da preverite te datume v svojem obratovalnem dnevniku in pa po odmoru mogoče vaši sodelavci lahko podajo odgovor.

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Poglejte, bomo poskušali pač, kar se da v tem času dobiti, zdaj, veste, če bi hoteli o teh datumih bolj podrobno razpravljati, če bi mi ta podatek imeli prej, bi zagotovili lahko več, bolj podrobno poročilo o tem.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

To se strinjam, da bolj podrobno poročilo že, ampak vseeno gre za očitno večdnevni dogodek, ki bi moral biti vsekakor nekako smiselno zabeležen.

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Kar bomo uspeli dobiti, bomo povedali.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Naslednja za vprašanje, gospa Maja Gerbec.

MAJA GERBEC, občinska svetnica:

Med opravljanjem občasnih meritev prilagajate obratovanje cementarne, dne 28. 6. smo videli, da je v času meritev padla skupna dozacija odpadkov iz triindvajset ton na pet ton?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Tovrstnega prilagajanja ne izvajamo namerno, lahko se zgodi, da pride, kot vsakič, lahko pride do zapletov in če takrat potekajo meritve, mi potem te meritve izvedemo do konca. Tisto, kar pa je res, to kar sem prej povedal, da se dogovorimo za določene obratovalne režime, ki jih želimo preveriti. Se pravi, za to, da vemo, ali v takem obratovanjem režimu tudi smo sklasni oziroma da ni nekih posebnih vplivov na emisije in to pa naredimo in skozi deset let smo pač večino teh možnih obratovalnih režimov že preverili.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

To me je zdaj malo zmedlo, kaj pomeni, da se dogovorite, se dogovorite z NLZOH?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Mi dejansko imamo precej prostostnih stopenj v našem procesu in poskušamo pač različne strukture goriv preveriti tudi skozi to, da izvedemo občasne meritve. Smo izvajali občasne meritve tudi, sicer to ni bilo kot redni obratovalni monitoring, ampak smo jih izvajali tudi tako, da smo izklopili vse odpadke, da smo obratovali samo na petrolkoks pa da smo šli potem spet na neko strukturo goriv, ki je bolj običajna, zato da smo preverili, kaj se v resnici zgodi s temi občasnimi meritvami, če to naredimo.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Razumem, ampak zdaj govorite o svojih obasnih meritvah oziroma te meritve, ki pa naj bi se izvajale v smislu obratovalnega monitoringa pa vsaj jaz laično razumem, da naj bi nekako odražale stanje in so osnova za izračun celoletnih skupnih emisij, tako da ta del mi ni jasan, če lahko bolj razložite?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Poglejte, mi ne obratujemo vse leto s popolnoma enakim, popolnoma enako strukturo goriv. In bom poenostavljeno povedal, včasih imamo v strukturi nekoliko več gum pa manj teh drugih

goriv iz odpadkov in to bi lahko imelo nek vpliv na to, kakšni so emisijski parametri in taka različna stanja, ki so sicer pri nas običajna, pa skozi te občasne meritve pač preverimo.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Torej, za izračun celoletnih emisij za leto 2022, ali se je poleg teh dve občasni meritvi uporabila še kakšna druga meritva za izračun?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Običajno se dvakrat na leto naredijo občasne meritve in potem iz tega naredi izračun za letne emisije.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Samo to v praksi pomeni, če ste vi dvakrat znižali tukaj 3D odpadke pa znižali splošno dozajcijo goriv, pomeni, da boste tudi imeli tudi izračun za celoletne emisije nižji?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Poglejte, iz meritev, s katerimi mi razpolagamo, je videti, da z izjemo dušikovih oksidov, se te emisije glede na strukturo goriv ne spreminjajo, to vemo zato, ker smo to testirali. Se pravi te emisije, ki so na letnem nivoju izračunane, pravzaprav niso odvisne od tega, kakšna struktura goriv je nekem trenutku uporabljena.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Zdaj v bistvu, se res opravičujem, se opravičujem tudi ostalim svetnikom, samo rad bi tole v bistvu niste samo strukture goriv spremenili, vi ste občutno zmanjšali splošno količino goriv v času tega obdobja? Torej, v bistvu tukaj, ko zdaj berem iz 23,5, če to drži, na približno 5, to je pod četrtino?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Pri letnih izračunih se uporablja koncentracije iz občasni meritev, volumski pretok je pa iz časa obratovanja in normalnega tega pretoka.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Oprostite, ali imate celo poročilo iz tega, 28. 6. Izvolite, gospod Zwitter.

Mag. DEJAN ZWITTER, član uprave podjetja Salonit Anhovo d.d.:

Ja, kot je že predsednik uprave prej povedal, če bi res želeli, da podrobno, bi rekel komentiramo in se lahko tudi ustrezno strokovno pripravimo na posamične podatke iz večletnega obdobja, s katerim nas tukaj na sami seji soočate, potem bi želeli to pač imeti predhodno. Tako, da prosim za razumevanje, da bi rekel sedaj, v nekem večletnem pogledu nazaj ne moremo zavzeti konkretnega stališča, se bomo pa na to odzvali, temeljito pregledali in doslej se je še vedno izkazalo, da neke domneve, ki so bile nam očitane, da se niso izkazale kot popolnoma točne. Sem prepričan, da bomo tudi v teh primerih uspeli, bi rekel, pojasniti te vaše dvome, ki so seveda upravičeni, jih bomo temeljito pogledali in potem na njih podali vse odgovore, kot je to seveda potrebno.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Hvala, s tem da tukaj bi jaz poudaril, da govorimo o enem specifičnem dnevu, ne govorimo, kot ste sedaj omenili, celoletno. In v bistvu jaz pričakujem, glede na to, da ste povedali, da ste delali raziskave, kako goriva vplivajo na emisije, verjetno tudi veste, kako količina goriv vpliva na emisije, pa količina surovine. Zdaj mogoče lahko na tem poročilu, kot ste prej omenili pretok, da vidimo tudi koliko se je pretok v tem dnevu za časa meritev znižal.

Mag. DEJAN ZWITTER, član uprave podjetja Salonit Anhovo d.d.:

Gospod župan, več dnevni poročili ste nam tukaj predočili, mi bi prosili, da nam gradivo date in bomo v najkrajšem možnem času zavzeli stališče do tega. Ampak ad hoc ne želimo na to

odgovarjati, ker, bi rekel, je po mojem potrebno, v dolžnosti do vseh naših soobčanov in soobčank, da jim damo prave informacije, kakovostne informacije, ki so preverjene. Verjamem, da je to naš skupni interes in za to smo se mi vselej trudili in se bomo tudi v bodoče.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Samo moment. Jaz žal tega ne morem sprejeti, govorimo o dnevu, ko so se opravljale občasne meritve, ki se uporabljajo tudi za preverjanje skladnosti in za izračun celoletnih meritev. Zdaj, prvič mi ni jasno, s kom ste se dogovarjali za drugačen režim kot je povprečna dozacija goriv, vi s 5 tonami ne morete obratovati celo leto, toliko matematike tudi jaz znam in govorimo o zelo specifičnem dnevu in zelo konkretno situacijo in prosim za razlago zdaj?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Poglejte, če se pogovarjamo o izračunu teh letnih emisij. To, ta izračun nam naredi tudi pooblaščen izvajalec. In jaz predlagam, da njega vprašamo, kako v resnici upošteva te podatke. Ker to se mi zdi, da bi bilo najbolj korektno in bi dobili tudi najbolj pravi odgovor. Ker midva vse metodologije, kako ta izračun naredijo, kaj upoštevajo, kaj ne upoštevajo, jaz v tem trenutku vsega tega ne vem. In če želimo imeti zelo natančen in točen odgovor, potem moramo dejansko zaprositi izvajalca, ki naredi to skladno z akreditacijo, ki jo ima in pooblastilom.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Razumem, bomo tudi tega izvajalca pač povprašali, samo vprašanje, ali vam je ta izvajalec občasnih meritev, ste se z njim dogovorili za znižanje doziranja 3D odpadkov, katerih vemo, da v tekstilu in podobno so tudi kloridi in v tem času so se, če sem jaz prav razumel, tudi izvajale meritve kloridov, torej to vsekakor vpliva bistveno na emisije, in ta v bistvu govorimo, da so te občasne meritve del obratovalnega monitoringa, torej ne gre za eksperimentalne, občasne meritve, ko bi vi preverjali različno strukturo goriv ali tega. Torej govorimo o obasnih meritvah, ki so del obratovalnega monitoringa. Zanima me, ali, s kom ste se dogovarjali za obratovalni režim?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Poglejte, tak dogodek, če gre za tako drastično znižanje, gotovo ni dogovorjen, je pač se zgodil, tako kot sem prej povedal, da če začnemo izvajati meritve, lahko se zgodi tudi običajno, da pride do nekih problemov na sistemu. Sedaj jaz na pamet za ta datum ne vem, bomo pogledali, to smo rekli, in bomo tudi pogledali to, to bomo vprašali izvajalca monitoringa, ali je in na kakšen način je te podatke upošteval pri izračunih letnih emisij.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Hvala za odgovor. Zdaj bomo sicer naredili odmor. V tem odmoru bi res prosil, da vi malo probate pridobiti nekaj podatkov. Jaz še zmeraj nisem zadovoljen z odgovorom, ker ste omenili, da se dogovarjate za neke režime, bi rad, da se to razčisti v nadaljevanju, Zdaj pa vsaj ene 15-minutni odmor, da prezračimo tole dvorano. Najlepša hvala.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Vmes, preden se gospod Vuk vrne, bi samo pač rad rekel, da bi nekako to sejo končali do devetih, nekaj svetnikov se je pač opravičilo, da mora potem proti tej uri oditi. Prosim, da pač vztrajamo pri temu, da imamo argumentirana vprašanja in da imamo neko tišino. So me opozorili, da moramo bolj na glas govoriti, da se me bo slišalo. Saj, bo tudi gospod Vuk bolj glasen, da se bo slišalo čez celo sobo, tako da zdaj bi nadaljevali sejo. Kdo bi želel vprašanje pa še ni bil mogoče. Gospa Valentina Humar, izvolite.

VALENTINA HUMAR, podžupanja:

Ali uporabljate tehniko SNCR za zniževanje NOx in kako zaznavate težave ali nepravilno delovanje na tej napravi?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Ja, ta tehnika je v uporabi, prej sem jo na kratko opisal. Uporablja se sredstvo UREO, ki se jo uvaja v tok izgorevalnih plinov pri ustrezni temperaturi, zato da pride do redukcije dušikovih oksidov. In ta cel sistem z dozirnimi napravami je del tega sistema za upravljanje s sistemom peči, kjer so pač na voljo podatki o tem, s kakšno dozacijo in na katerih šobah uvajamo to sredstvo.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Hvala. Gospa Anastazija Bevčar.

ANASTAZIJA MAKORIČ BEVČAR, občinska svetnica:

Hvala za besedo. Najprej bi rada samo še enkrat opozorila, da že bežen pogled na našo dolino oziroma območje pokaže, da se je industrija zažrla neposredno v bližino naših domov, to lahko vidimo vsak dan ljudje, ki tukaj živimo. In kako je tukaj živeti, draga gospoda, pridite vprašati ljudi, ki tukaj živimo, v neposredni bližini.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Oprosti, Anastazija, dajmo konkretno in skladno...

ANASTAZIJA MAKORIČ BEVČAR, občinska svetnica:

Naslednja stvar bi bila pa, ali trdite, da mejne vrednosti so varne vrednosti, ker smo bili tukaj večkrat slišano, da so mejne vrednosti tiste, preko katerih mi ne moremo iti. Ali so mejne vrednosti varne vrednosti? Potem me zanima, ali so nenevarni odpadki, ki jih sežigate za okolje varni? Potem me zanima, kje skladiščite pepel, ki nastane pri sosežiganju odpadkov? Kaj piše v OVD? Potem me zanima še ali imate sistem za nadzor napak na čistilnih napravah? Kako zaznate težave, ali je sistem avtomatski? Ste kdaj imeli okvarjene čistilne naprave? Kako bi lahko razbrali okvaro naprav iz dnevnega poročila? Ali imate okvare kje zapisane? Ali lahko vidimo obratovalni dnevnik? Hvala za odgovore. Jih imam še veliko, veliko, ampak danes ni časa, bi verjetno mogli imeti še vsaj pet takih srečanj z vami. Pa še nekaj me je zelo zmotilo, ko govorite o dialogu. Jaz mislim, da je to monolog, ne dialog. Samo to bi rada povedala, da je Mateja že prej omenila, leta 2001 je bil referendum, kjer smo ljudje jasno povedali, kakšno okolje si želimo. Me zanima, če ste slišali kdaj za opozorila šeststo zdravnikov, ki so se prvič v zgodovini zavzeli za nas in sedem tisoč podpisov, s katerimi smo ljudje takoj podprli šeststo zdravnikov, se pravi, tukaj v bližnji in širši okolici. V štirinajstih dnevih smo zbrali sedem tisoč podpisov, kjer smo jasno povedali, da smo eno zgodbo z azbestom preživeli in da si še...

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Gospa Bevčar, prosim.

ANASTAZIJA MAKORIČ BEVČAR, občinska svetnica:

Župan, prosim, da mi date besedo do konca.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Potem pa vseeno zaključite dovolj konkretno.

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Če najprej odgovorim na ta zadnji del, vezan na podpise zdravnikov, skrb za to okolje in vezano na uporabo odpadkov v našem procesu, bi rad povedal to, da mi se tudi zavedamo, da je za temi kraji ena težka izkušnja in tudi sprejemamo pač različne poglede v tem smislu, da lahko se tudi sprašujemo, kakšni vplivi so dopustni in kakšni niso dopustni. Mi smo razumeli to pismo zdravnikov kot poziv inštitucijam, vladnim inštitucijam k previdnosti in s tem se tudi mi strinjamo, da je treba biti zmeraj previden in poskušati narediti najboljše. Zdaj, mi trdno verjamemo, da smo v teh letih, zadnjih petnajst let naredili veliko tehnoloških sprememb, ki so bile prej tudi malo opisane in ki pomenijo izboljšanje ali pa zmanjšanje naših vplivov na okolje tukaj v soški dolini. Če bi šli pa na bolj, bi rekel, ekstremne pozicije, potem bi se pa mogli začeti

spraševati, ali sploh cementarna v tem okolju je dopustna ali ni dopustna? Ker v resnici, če bi pač imeli cementarno, ki teh recimo goriv iz odpadkov ne bi uporabljala, bi bili naši vplivi na okolje približno taki kot so danes. Če se sprašujemo o tem, potem se moramo spraševati o tem, ali cementarna sploh ima mesto v tem prostoru ali ne? Tukaj se potem pridemo do vprašanja, ali je neka uporaba ali pa neka dejavnost varna ali ni varna. Sedaj mejne vrednosti, sem že prej povedal, da so recimo vezane na neko industrijsko dejavnost, na cementarno ali katero drugo, z neko koncentracijo, ne glede na to, koliko je ta objekt velik. Se pravi pri mejnih vrednostih, ki jih moramo mi spoštovati, je vprašanje, ali je, ali obstoji tehnologija, ki nas lahko pripelje do takih izpustov. In vprašanje varnosti je bolj vprašanje, ki se tiče kakovosti zunanjega zraka. Se pravi, vsi vemo, da na samem dimniku, na našem izpustu ni primerno živeti in potem je pa vprašanje, ali s tako zasnovo, kot jo imamo, mi vplivamo na kakovost zraka v tem delu doline na tak način, da je to dopustno ali ni dopustno. Se pravi se presoja preko meril kakovosti zunanjega zraka, in to je nek odgovor na to, ali mejna vrednost je varna ali ne. Sama mejna vrednost pri nekem delovanju nekega sistema še ne pove, ali je to varno ali ne. To je približno tako kot če recimo imamo avtomobil, ki je recimo čisto lepo izpraven za na cesto, ni ga pa varno imeti vžganega v garaži. Približno tako se da to na nek način ponazoriti. Zdaj, zato, kako mi vemo, ali so filtri delujoči ali ne, sem že prej povedal, da na filtrih imamo tudi detektorje za poškodbe vreč ali pa recimo za višje emisije prahu in je iz tega pač možno videti, ali naprava deluje dobro ali ne in tudi kje moramo poseči, da odpravimo napako oziroma omejimo te emisije. Nenazadnje je pa potem na koncu pri samih meritvah emisij tudi vidno, v kolikor bi prihajalo do slabega delovanja nekih podsistemov, ne samo filtrov, lahko tudi česa drugega, do težav, bi pač to zaznali na trajnih meritvah in potem bi ustrezno ukrepali. Mogoče povem še to, da mi imamo, tukaj je bilo prej izpostavljeno, da imamo okrog petdeset različnih filtrov za prah in za te filtre se izvaja monitoring enkrat na tri leta in se pogleda, ali je filter dobro vzdrževan, deluje, takrat se tudi izmeri, kakšne so emisije. So pa to vse filtri, ki niso vezani na samo sistem peči in torej nimajo neke povezave z uporabo goriv. Pravzaprav tam odstranjujemo prah iz zraka, ki je nekako v sistemu za različne namene in zaradi tega je za te filtre ta monitoring predpisan drugače. Ga pa izvajamo. Glede pepela. Pepel pravzaprav v sami cementarni mi iz samega tega procesa nimamo razen teh emisij, nimamo nobenih odpadkov. Se pravi pepel, ki nastane pri izgorevanju vseh goriv, se enostavno porabi kot mineralna surovina in se kemijsko veže v cementni klinker in potem na koncu pristane v cementu. In pravzaprav moramo mi ta del pepela tudi ga kemijsko upoštevati takrat ko delamo sestavo naše surovine in moramo sestavo prilagoditi glede na to, kakšna je sestava pepela, ki bo iz goriv nastala.

Mag. DEJAN ZWITTER, član uprave podjetja Salonit Anhovo d.d.:

Jaz bi mogoče samo dodal, kar je predsednik že povedal, da previdnosti princip je vedno vprašanje, do kakšne mere ga upoštevati in tukaj pridemo potem tudi na nek koncept, kako želimo živeti. In mi zagovarjamo tako kot smo tudi uspeli s podatki dokazati, da ob uporabi najsodobnejše tehnologije in ob tudi povečanju proizvodnje, tudi uporabe alternativnih goriv s ciljem, da to zmanjšujemo toplogredne pline, da se da zadeve izboljšati. Če in to vemo, tudi iz vseh študij, ki so jih opravile neodvisne institucije, cementarna na določenih parametrih, je mogoče do maksimuma trideset procentov prispeva h kakovosti zunanjega zraka, o katerem se pogovarjamo in v katerega vdihavamo. Se pravi najmanj sedemdeset procentov je drugih virov, in potem seveda, če govorimo o previdnostnem principu, moramo, če gremo do skrajnosti, tudi spraševati, kaj je s temi drugimi viri. In tukaj pravim, da se pogovarjamo o tem, v kakšni družbi želimo živeti. In to je bolj splošno vprašanje. Verjamemo v tehnološki napredek ali pa rečemo, bi boljše bilo, če bi živeli v kameni dobi. Če postavim ekstremne primere, ekstremne primere.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Hvala, naslednje vprašanje, gospa Barbara Perše.

BARBARA FAJDIGA PERŠE, občinska svetnica:

Hvala za besedo. Jaz imam pa eno vprašanje v zvezi s to vlogo. Vi ste oddali že vlogo za povečanje sosežiga na 250 tisoč ton kljub dialogu in mene zanima, kako nam lahko zagotovite, da bo sistem v redu deloval pri isti tehnologiji. Kot smo videli, so bile težave, kako nas lahko prepričate?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Ja, glejte, mi smo dejansko že pred tremi leti napovedali, da bomo pripravili dokumente za presojo vplivov na okolje, ker pravzaprav, če pač zdaj, ta element je tudi nam pomemben, pride do neke presoje vplivov, da dejansko dobimo ustrezne dokumente, ustrezne strokovnjake, ki lahko te stvari razlagajo in da se potem o vseh teh stvareh pogovarjamo in pridemo do nekih zaključkov in tudi neke presoje strokovnih institucij, ki potem presodijo tudi to, ali je neka mejna vrednost varna ali ni varna oziroma je nek način delovanja varen ali ni varen. Mi mislimo, da je to en ustaljen postopek, ki je premišljen pravzaprav na nivoju Evropske unije, zato da se tako, da se tak proces naredi. Ta proces ne bo zelo kratek, ni nikoli, tako da skozi ta proces bi si mi želeli in bomo tudi dali pobude, aktivno, da naredimo nekako usmerjene razgovore o tem, kaj mi predlagamo. In skozi to se potem lahko naslovi vsa vprašanja in tudi odgovori, ali imamo v tem projektu pripravljene take ukrepe, take mehanizme, da se lahko tudi ne vem, prebivalci počutijo varne ob našem delovanju in naša pač naša namera je, da ta proces za to tudi izkoristimo. Zdaj, ali se bo na koncu izkazalo, da so ti ukrepi taki, da jih nek širši krog ljudi razume kot zadostne ali ne, to bo pač proces pokazal. Je pa mogoče, zakaj mi verjamemo, da je to dobra pot, je zato, ker bi s tem projektom pravzaprav to, kar danes imamo, izboljšali do te mere, da bi dejansko tiste najbolj pomembne materiale tokove, ki od nas gredo in prispevajo k onesnaženosti zraka, močno, močno zmanjšali. In ta tehnološka, ta rešitev ne bi bila prvič tukaj uporabljena, ampak je na par cementarnah v Evropi že uporabljena. Tam lahko tudi vidimo, kakšne rezultate so s tem dosegli in tako da pravzaprav je to pot na boljše za to okolje.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Vprašanje, gospod Bavdaž.

BOGOMIR BAVDAŽ, predsednik Društva EKO Anhovo in dolina Soče:

Jaz bi nekaj v Wittendorfu, pač 2015 je prišlo do zastrupitve dveh dolin, s haklorom benzenom. Avstrija je za mene bolj pravna država in to, da je prišlo do zastrupitve lastnik ali pa v cementu niso vedeli. Ugotovila je inšpekcija, ki je vzela mleko. Takrat so ugotovili, da je klor v mleku in so šli po sledi. Ta lastnik je tudi lastnik te tovarne, a je tako? Tako da tukaj je čista loterija živeti tako kot je. Tam so bili podatki tudi, da vam ni kaj verjeti. Še nekaj, še en primer. Ja. Tako da, ne vem, vam ne verjamem. Jaz sem delal tudi v cementarni in vem, kako poteka, tako da bi se vprašal, kje sploh vi merite na glavnem dimniku. Merite samo peč ali merite še kaj drugega? Kaj se tam meša, ker vi, kar vi prikazujete tam, vi pravite to, tam vidite, dimni plini, odpadni plini, imamo še dva mlina, vsak ima 110 tisoč kubičnih metrov pretoka, se reče 220 tisoč, peč ga ima pa ne vem, recimo več kot ima 120. Kaj se tam dogaja, če en mlin odpove, če drug mlin odpove, kaj nastane tam?

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Hvala za vprašanje.

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Če začnem s tem na koncu, se pravi, mi podajamo vse emisijske vrednosti, preračunane na deset procentov kisika, se pravi, v kolikor dejansko bi recimo imel še nek tok zraka, ki bi ga mešal v te pline, bi kisik zrasel, ampak mi bi potem dejansko, ta izvajalec monitoringa to naredi, za to kalkulacijo preračuna na emisijsko vrednost, ki je pri desetih procentih. Se pravi, da redčenje nima vpliva na emisijo. Zato je to narejeno, zato je ta sistem, da poročáš o emisiji pri nekem določenem procentu kisika. Tako da na ta način zagotavljaš, da ne bi nebi dejansko obratovalni pogoji, ki lahko pripeljejo dodaten zrak v ta tok plinov, pokvarili meritev. In zato je

treba pač ta podatek tudi sam tisti točki, kjer se to meri, tudi zagotoviti, se pravi temperaturo, kisik in tako naprej, zato da lahko pridemo do pravih podatkov. In kot recimo, zaradi tega mi pravzaprav s temi emisijami izmerimo, kaj prihaja iz peči, ne glede na to, da imamo zraven tudi dva mlina, na tistih dveh mlinih pride tudi nekaj zraka dodatno v sistem. Ampak kakorkoli, ampak to se potem reflektira v višji vrednosti kisika, ki se potem računsko skorigira, zato da pridemo zmeraj na isto vrednost kisika. Če, tako da tukaj je ta napaka, ki bi lahko iz tega izhajala, je na ta način rešena, in to je nek običajen način monitoringa na vseh takih sistemih. Tudi pri drugih, nikoli ne moreš imeti čisto enako vrednost kisika na vseh sistemih, zato da se zagotovi to primerljivost med različnimi cementarnami ali pa različnimi termoelektrarnami, se zmeraj preračunava na neko vnaprej določeno vrednost kisika, ki je za vsa enaka. Zdaj, to kar je bilo pa na začetku omenjeno, ta dogodek z HCB-jem tem heksaklorbenzenom v Avstriji. Seveda mi tudi obžalujemo, da je do tega prišlo, je na vsak način napaka, ki se je zgodila v sistemu cele verige odločanja, ki je botrovala k temu. Prišlo je do tega, zato ker so skušali reševati neko okoljsko breme iz preteklosti in pri tem niso bili verjetno dovolj pozorni pri oceni samega tega bremena in je pač prišlo do teh, do emisije tega heksaklorbenzena na travnike in se je potem kasneje preko monitoringa mleka to ugotovilo. In kasneje je potem, takoj ko je prišlo do tega, tudi prekinilo z delovanjem oziroma uporabo tega materiala. Kot pri vsaki drugi človeški dejavnosti, čisto sto procentno se napake ne da izogniti in to moramo tudi vedeti. Je pa res, da je treba delati, kar se da pozorno, skrbno, zato da do teh napak ne prihaja. Skratka, če bi recimo v našem sistemu ta material bil uveden tam, kjer mi uvajamo goriva, bi ta heksaklorbenzen zgorel in ne bi prišlo do emisije.

Mag. DEJAN ZWITTER, član uprave podjetja Salonit Anhovo d.d.:

Samo, kar se mi zdi še ključna ugotovitev in zatrditev, ta material se v Salonitu Anhovo nikoli ni uporabljal in ne izvira iz proizvodnje cementa, to prosim, da ne bodo nastale.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Hvala, edino bi prosil, če probamo malo bolj jedrnato, vseeno, ker čas vseeno gre. Prvo je gospod Miha Čargo, potem pa gospod Leskovar.

MIHA ČARGO, svetnik:

Hvala. Mene me zanima, glede na to, da ste dali za povečati za 250 tisoč ton, me zanima, kako, to pomeni, da bo to krat dva tovornjakov po naši dolini in sedaj me zanima, kako boste znižali te emisije, kar spuščajo tovornjaki. A boste to preusmerili na vagone, na vlak ali kako, ker to bo tudi obremenjujoče za našo dolino?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Ja, najprej bi povedal to, da vsi ti učinki, vseh teh, tudi transporta in drugih aktivnosti, ki bi s tem prišle, so v teh dokumentih, v tem poročilu o vplivih na okolje, bolj podrobno opisane in pravzaprav skozi ta proces presoje bomo do vseh teh točk prišli in bomo lahko tam se bolj detajlno pogovarjali o tem, kaj to pomeni. Zdaj bi povedal to, da mi dejansko si želimo in delamo na tem, da bi večji del transporta pravzaprav predstavili na železnice. Nekaj korakov v tej smeri smo naredili. Gre bolj počasi kot bi si želeli, ne vem, tudi zaradi kapacitete samih železnic. Ampak lahko vam pa povem, da smo v letošnjem letu pristopili k izgradnji obnovljenega terminala v Ljubljani, kamor pravzaprav en del cementa z vlakom že odvažamo in želimo ta obseg povečevati, tako da bomo poskušali čim večji del preusmeriti na železnice in teh količin, ki smo jih pač dali v presojo in so mogoče neke dolgoročne količine, se pa tudi ne bodo zgodile takoj, ker je samo poslovanje se bo razvijalo več časa in ne bomo mi prvi dan na maksimalnih kapacitetah obratovali in potem bomo postopno povečevali transport po železnici.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Hvala za odgovor, gospod Leskovar, izvolite.

ANTON BOLTERSTEIN LESKOVAR, občinski svetnik:

Hvala za besedo, pozdravljeni vsi. Prej ste omenili, da so ene tri, štiri cementarne v Evropi že neke nove generacij, saj ne vem, kako bi jih omenil, se da dobiti imena, kje in v kateri državi so. Hvala.

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Ja, bi rekel, da tako te tehnološke rešitve, ki jih mi želimo uvesti, so prisotne v nekaj cementarnah v Evropi in seveda lahko tudi posredujemo imena oziroma lokacije teh cementarn.

MATEJA SATTLER, občinska svetnica:

Če lahko imenujete te cementarne oziroma poveste, kje so in kakšna je kapaciteta proizvodnje klinkerja, sosežiga, to tudi mene zanima. In bi konkreten odgovor prosila.

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Recimo, v Avstriji je Loibe, ki ima nek tak podoben sistem, to je blizu Salzburga. Potem je kar nekaj nemških cementarn, ki ima tudi ta sistem vgrajen in ki tudi so in podobne velikosti kot je naša in tudi imajo podobno strukturo goriv, kot bi jo mi želeli imeti. Recimo ne vem, cementarne od Schwenka so nekako dizajnirane na tak način, tako da za bolj, bi rekel, za več podatkov bomo pripravili en spisek, bomo posredovali.

MATEJA SATTLER, občinska svetnica:

Hvala za odgovor. Bi še enkrat poudarila, da obe državi, Avstrijo in Nemčijo ste izpostavili. Obe državi imata bistveno strožjo zakonodajo, ki jo morajo cementarne upoštevati kot Slovenijo in v bistvu to, kar trdite vi, da pač sledite tem BAT standardom, to so v bistvu minimalni standardi, ki jih pač Evropa nalaga in to ni nič drugega kot tisto minimalno, mini minimalno, kar se cementarna mora držati. Tako da v tem kontekstu je utopično govoriti o nekih naprednih tehnologijah.

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Poglejte, recimo v Avstriji je mislim, da je osem cementarn, ali devet jih je in imajo različne mejne vrednosti, nekatere imajo tudi nižje kot jih imamo mi. Imate pa tudi take, ki imajo identične mejne vrednosti, recimo ena taka je blizu Dunaja in je tudi približno enako velika kot je naša. Ima podobno strukturo goriv, približno enako velika je, deset procentov mogoče manjša in ima približno enako strukturo goriv, kot bi mi želeli imeti. Bi pa še to poudaril, da pravzaprav tisto, kar je predlog našega, naše vloge, našega projekta, je to, da mi pridemo s temi emisijskimi vrednostmi na tiste vrednosti, ki jih imajo nemške cementarne s tako tehnologijo. Se pravi, da mi bi na ta način prišli na tisto, kar ni potem več minimum od minimuma, ampak bi prišli na tisto, kar dejansko s tako tehnologijo dosegajo cementarne v teh državah, ki ste jih omenila. In bom povedal še to, veste, tam, če vzamem prav Nemčijo kot primer, tudi na eni moji predstavitvi je tudi bila predstavljena kot tista država, ki ima v povprečju največji delež uporabe odpadkov, goriv iz odpadkov in istočasno ima pa tudi največ cementarn pa niso vse, ampak ima največ takih, ki dejansko uporabljajo malo bolj napredne tehnološke rešitve. Ker v resnici gre razvoj z roko v roki, treba je narediti neke korake, zato da zagotoviš ustrezno tehnologijo, na drugi strani moramo pa tudi mi ali pa pač vsaka taka cementarna tudi slediti nekim drugim zahtevam, ki jih nam nalaga zakonodaja, kot je zmanjševanje recimo toplogrednih plinov in tam imamo tudi mi neke zaveze, ki jih bomo morali doseči in se jih danes da doseči na ta način, da strukturo goriv spremenimo. Da gremo od fosilnih goriv na goriva iz odpadkov.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Tako samo, danes naj bi nekako govorili o okoljevarstvenem dovoljenju in skladnosti s tem, tako da zdaj zahajamo v neko bolj splošno debato, tako da bi jaz prosil, nekaj stvari je bilo nenaslovljenih še, kot je recimo ta avtomatski sistem za prenehanje doziranja odpadkov, mogoče še kake druge zadeve. No, potem pa prosim, če se bolj držimo bolj konkretne teme.

MATEJA SATTLER, občinska svetnica:

Ok, hvala, razumem to, župan, ampak vseeno je pomembno, da ene stvari, da razjasnimo ene stvari in bi želela repliko na to, kar pač tudi oni predstavljajo, ni ravno v okoljevarstvenem dovoljenju. Če je zdaj predsednik uprave, ste rekli, da neke tehnologije že obstajajo, ki jih vi uvajate, če sem prav razumela oziroma jih boste uvedli. Zakaj jih potem do zdaj še niste, zakaj potem uvedbo teh tehnologij, ki bi zmanjšale emisije, zakaj potem to pogojujete s povečanjem kapacitete proizvodnje iz sosežiga? Zakaj tega ne uvedete že zdaj, če ta stvar že obstaja in je rečeno bilo, da naj bi bila menda učinkovita? Zakaj potem tega še nimamo v cementarni? In še eno vprašanje imam.

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Glejte, te rešitve, ki jih zdaj mi predlagamo, so uvedene par let v nekaj cementarnah. In ponavadi se naredi tako, da ko imamo neko tehnološko rešitev, ki bi lahko pomenila en zmanjšanje vplivov, se to na nekih pilotnih napravah naprej stestira in razvije rešitev do konca, ker drugače je pač lahko tveganje za to, da stvari tudi ne delujejo ali pa so celo škodljive, preveliko. Se pravi, z vsako tako spremembo moramo imeti nekaj časa, nekaj inženirskega časa, se pravi, zato da se jo razvije do take mere, da je možno to aplicirati širše. In zdaj to, kar mi predlagamo, je relativno nova tehnologija in mogoče je, ne vem, prav taka kombinacija, jih je pet v Evropi, ki so bile postavljene v zadnjih par letih. To je nek osnoven odgovor, zakaj nismo že prej prišli s tako tehnološko rešitvijo. Druga, drug razlog je, da mi, če želimo tudi če želimo izboljšati situacijo, rabimo imeti spremenjeno dovoljenje, moramo iti skozi postopek presoje, spremembo dovoljenja in ko imamo vsa dovoljenja, traja med dve in tri leta zato in naročimo in izgradimo in potem zaženemo. Se pravi, je relativno dolga doba, preden prideš do tega, da lahko to obratuje. No in ker je ta postopek za dovoljenja dolgotrajen, smo mi želeli v bistvu vse stvari, ki jih moramo nasloviti in od nas tudi zakonodajalec pričakuje, da jih bomo, da jih bomo reševali, tako emisije toplogrednih plinov, kakor tudi emisije v okolje, smo to nekako pripravili v enem enovitem projektu, ki je zdaj na nek način pripravljen in bomo skozi presojo o vplivih na okolje ga ovrednotili, kaj pravzaprav prinaša.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Prosim vas za krajše odgovore, ker ne bomo prišli daleč. Pa prosim na konkretno glede okoljevarstvenih dovoljenj. Gospod Zwitter na kratko, kar ste hoteli povedati?

Mag. DEJAN ZWITTER, član uprave podjetja Salonit Anhovo d.d.:

Ja, prej smo videli podatke iniciative Danes, ki je govorila o tem, da ne bi smeli uporabiti skupno količino vseh odpadkov 108.960 ton na leto. Tukaj sem skopiral ven in skupaj iz javno dostopnih OVD-jev, ki so objavljeni na spletni strani ARSA, vidimo številko dokumenta 35406-45 iz 2016-37 z dne 23. 7. 2018, kjer je to bi rekel dokaj jasno zapisano. Tako da jaz bi mogoče v duhu tega, da imamo nek skupni interes, da bi rekel, razčistimo zadeve in gledamo po neki skupni poti, ki nas vodi v neko boljšo prihodnost, za nek odprt dialog, ampak se mi zdi bolj smotrno, če tega ne opravljamo preko medijev. Seveda smo za vso transparento tudi na voljo, ampak se mi zdi, bi rekel, bolj konkretno, če si predhodno podatke izmenjamo, drug drugemu damo možnost, da zavzame stališče in da morda res potem na taki seji lahko konkretno o tistih datumih, o tistih poročilih, ki ste jih vi navajali, tudi podamo neke seriozne odgovore. In to bi bila naša želja, ker želimo narediti korak naprej. Hvala.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Hvala, jaz sem si med odmorom šel pogledati to točko, to, kar ste vi zrezal ven, je samo zgornji del točke, so pa spodaj še dve, v kateri je jasno tudi pisalo, kar je civilna iniciativa predstavila, tako da jaz verjamem tudi, da je kje kakšen čistopis kasnejših sprememb na to temo, tako da tukaj je tu stvar preglednosti recimo okoljevarstvenih dovoljenj, tako da to bomo tudi potem, boste vi danes skupaj to zadevo razčistili, tako kot celoten sestanek, zato imate tudi še vi danes dva sodelavca zraven, da se konkretno lažje odgovori na zadevo, vseeno imate tudi sodelavce v cementarni, tako da ni nemogoče kakšne podatke sproti odgovarjati. Vsekakor se pa vsi strinjamo, da je potreben daljši dialog. Jaz bi prosil, če gremo še konkretno na kakšna

bolj vprašanja, ki so bila recimo glede tega avtomatskega doziranja ali pa gospa Nira Mencin ima mogoče še kakšno drugo vprašanje.

Dr. NINA MENCIN, predstavnica Civilne iniciative Danes:

Ja, jaz še vedno nisem zadovoljna s tem odgovorom glede avtomatske regulacije doziranja odpadkov. Če sem prav razumela, na filterjih imate neke sisteme za spremljanje njihovega stanja oziroma tudi na drugih čistilnih napravah. Ampak vseeno, pač smo dobili poročila, kjer vidimo, da so neke motnje v sistemu pač v meritvah, tudi ne vem, smo videli, so prahovi narasli, so bili dve uri in pol stokrat višji, se mi je zdel kot nek signal, da s filtrom nekaj ni v redu. Se pravi prvo vprašanje, kaj je s tem avtomatskim reguliranjem, a ste zdaj peč, rotacijska peč, in pač ta merilnik oziroma čistilna naprava povezana in komunicirata med sabo, da se to pač avtomatsko prekine, ko pride do tega. To je eno vprašanje in drugo se nanaša na to dejstvo, da je sedem ur bilo v enem dnevu presežena mejna vrednost skupaj z merilno negotovostjo, je bila čez šeststo miligramov za kubični meter za dušikove okside. Potem pa recimo v okoljevarstvenem dovoljenju iz leta 2018 v točki 8.1.8, piše, da pač v primeru, da se rotacijska peč okvari, da v bistvu iz kakršnihkoli razlogov z emisijo snovi v zrak čezmerno obremenjuje okolje, lahko upravljavec v takšnih pogojih sosežiga odpadke neprekinjeno največ štiri ure. Sedem ur je presegala ta mejna vrednost. A bi to moralo biti tudi avtomatsko, bi morali vi to prekiniti, zakaj niste, pač tako?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Ja, zdaj jaz mogoče bi na začetku povedal to, da nekaj odgovorov ali pa ja, nekaj odgovorov na ta vprašanja bo dala tudi, bo dal tudi ta zadnji inšpekcijski pregled, ki je zdaj v teku, ki bo in je namenjen pregledu celotnega delovanja, vezano na sosežig odpadkov. Zdaj, mi smo imeli inšpektorico dva dni pri nas, potem je zahtevala še neke dodatne dokumente, pojasnila, podatke, tako da zdaj to teče, jaz mislim, da bo sedaj v kratkem zaključila s tem inšpekcijskim pregledom in seveda bo iz tistega videti, kaj dejansko inšpekcija vidi na našem sistemu. Če se vrnem pa na ta, na teh sedem ur, veste, mi v smislu tega, da za nas velja dnevna mejna vrednost, mi na taka polurna preseganja na reagiramo, ampak poskušamo vzpostaviti stanje, ki nas bo pripeljalo, nas pripelje do tega, da smo skladni s tem, kar imamo predpisano, se pravi, da imamo dnevno povprečje pod mejno vrednostjo. Če bi pa ugotovili, da to ni možno doseči, potem bi pa prekinili s sistemom. Takrat je treba se odločiti, kaj je najbolj smiseln ukrep, ali prekineš z obratovanjem, če je taka napaka ali pa dejansko vzpostaviš nov režim goriv. Kot rečeno, na veliko teh vprašanj, vezano na skladnost našega sistema, bo pač ta inšpekcijski pregled tudi odgovoril.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Sedaj, če sem pravilno razumel, vi ne reagirate, če presegate več kot štiri ure mejne vrednost, torej ne prenehate dozirati odpadkov?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Če je polurna presežena, to ni preseganje mejne vrednosti.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Je možno prebrati to točko, ki ste jo omenili?

Dr. NINA MENCIN, predstavnica Civilne iniciative Danes:

Jaz razumem to točko 8.1.8, da bi vi morali prekiniti dozacijo odpadkov, če vam tudi polurne povprečne emisijske vrednosti, v bistvu štiri ure presegajo mejne vrednosti, ne vem.

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Kot sem povedal, mi nimamo mejne vrednosti za polurno emisijo.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Samo, če je v bistvu, da preberemo to: V primeru, da rotacijska peč iz točke tega izreka 13c tega izreka dovoljenja ali mlina surovin iz točke 13c izreka tega dovoljenja, ki sta povezana z rotacijsko pečjo in imata skupno napravo za čiščenje odpadnih plinov, iz kakršnihkoli razlogov z emisijo snovi v zrak čezmerno obremenjujejo okolje, lahko upravljavec v takih pogojih sosežiga odpadke neprekinjeno največ štiri ure, v posameznem gospodarskem letu pa skupno največ 60 ur, pri čemer čas 60 ur velja za rotacijsko peč z mlino surovin, torej naprave, ki so vezane na skupno napravo za čiščenje odpadkov plinov. Tukaj ni nekega odgovora specifičnega o polurnih vrednostih, ampak govorimo o štirih urah.

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Vprašanje je, kaj je prekomerno obremenjevanje. Mi dejansko imamo mejno vrednost, ki je vezana na dnevno povprečje in mi pač opazujemo dnevno povprečje in ne polurne vrednosti, v tem smislu.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Koliko ekstremno visoke vrednosti za vas morajo biti, da se smatra za čezmerno obremenjeno okolje, torej povprečje štirih ur bi moralo biti koliko?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Ker veljajo pač te dnevne mejne vrednosti za nas, potem mi presojava to skozi prizmo, ali smo sposobni na dnevnem nivoju biti pod mejno vrednostjo in če bi videli, da nismo, bi mogli prekiniti.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Torej, to točko si vi tolmačite, da bi moglo biti en dan plus štiri ure?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Tudi manj časa, če bi videli, da dejansko na ta način ne bomo mogli doseči dnevne mejne vrednosti oziroma biti podnjo.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Kako se pa šteje recimo, če pol dneva cementarna ne obratuje, kakšne vrednosti emisij potem upoštevate pri povprečju?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Na pamet ne vem vseh pravil obravnavanja. Treba je imeti nek minimalen, minimalno število polurnih vrednosti, zato da lahko dobimo merodajno dnevno vrednost, na pamet ne vem, to je za upravljavca vprašanje. Ne upravljavca, izvajalca monitoringa. Tudi iz predpisov bi lahko dobili, samo sedaj na pamet jaz tega ne vem.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Ima še kdo vprašanje. Gospod David Križnič.

DAVID KRIŽNIČ, občinski svetnik:

Hvala za besedo. Iz tega okoljevarstvenega dovoljenja smo zadnjič videli, da v bistvu morate vi imeti pri tej temperaturi 850 stopinj minimalno dve sekundi. To je minimalno. Vi ste zatrdili, da ta material je sigurno 5 sekund na tej temperaturi. Moje vprašanje je, kako to določate, a imate kje, da se to zapiše, da je to notri, a se to kje to da razbrati in drugo, kaj se zgodi, če se ta temperatura zniža recimo, če pade na šeststo stopinj, koliko bolj škodljivi so ti izpusti?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Glejte, zdaj, kako vemo, da je koliko časa je na tej temperaturi. To se ve iz zasnove tega voda, skozi katerega plin gre in volumnskega pretoka. Potem se da izračunati, koliko časa potuje plin skozi to cev v resnic. In za te naprave je izračunano pri nekih maksimalnih obratovalnih

pogojih, kakšen je ta zadrževalni čas, se pravi, če si pod tistimi maksimalnimi, je ta čas lahko samo daljši.

DAVID KRIŽNIČ, občinski svetnik:

Če je pa nižja temperatura na izmerjeni točki, šesto stopinj recimo?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Ja, zdaj to, da je na tej točki šeststo stopinj, se zgodi med ogrevanjem in med zaustavitvijo.

DAVID KRIŽNIČ, občinski svetnik:

Ali pa če je napaka?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Dobro, če bi prišlo do neke nenadne zaustavitve sistema, recimo, če izpade električni tok, potem lahko v nekem času temperatura pade, ampak potem se vse prekine.

DAVID KRIŽNIČ, občinski svetnik:

Samo v Anhovem imate toliko paralelnih direktnih vez s transformatorsko postajo, da težko, da zmanjka elektrike, sploh pa ne 16-krat na mesec.

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Glejte, drugače je pa pri tej temperaturi tako, da mi dejansko z avtomatsko regulacijo dozacije petrolkoks sledimo tej prednastavljeni temperaturi, se pravi, v nekem normalnem obratovanju ta zanka skrbi, da je ta temperatura ves čas višja. Če bi se recimo zgodilo to, da iz nekega razloga ta petrolkoks ne zgori, zmanjka zraka ali je pač neka napaka, potem imamo tudi avtomatsko zaustavitev v resnici dozacije goriv. Če bi do tega prišlo, ampak v zadnjem času, ko smo mi to opazovali, tak primer ni bil, ga nismo zaznali.

DAVID KRIŽNIČ, občinski svetnik:

Poslali ste 1920 strani temperaturnih vrednosti od leta 2018 do danes. Jaz sem jih uspel nekaj pregledati. Recimo julija 2022 trinajstkrat vam je padla ta temperatura, vsak drug dan in to vam je padla recimo 5. 7. od 9:00 do 10:00, potem od 22:30 naslednji dan od 7:00 do 15:00, potem 11. 7. od 00:00 do 19:00 in vsakokrat je padlo na šesto stopinj in vsakokrat, ko se je dvignila, se je dvignila približno ali natančno za dve stopinji, 884, 886, se pravi, tako točno imate regulirano peč, da se vzpostavi sistem na dve stopinji natančno. Jaz, 15. 7., 17. 7., 19. 7., 20. 7., 23. 7., 26. 7. Toliko okvar je bilo v tem mesecu.

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Poglejte, mi recimo, če imamo zelo dobro obratovanje, potem recimo štiriindvajset ur do šestintrideset ur na mesec imamo krajše zaustavitve. Recimo, ne vem, če je res zelo dober teden, smo brez zaustavitve cel teden. Včasih se pa zgodi, da jih več, so lahko različni razlogi in če so take krajše zaustavitve, par ur, potem se dejansko na tem mestu cel sistem ne ohladi, ker tam je precej obzidave notri, ki drži to temperaturo in ne pade na sobno temperaturo, ker mi prej začnemo potem segrevati sistem in pripravljati, zato da lahko gremo spet v ponovno obratovanje. In recimo, to se lahko zgodi tudi desetkrat v enem mesecu. In potem pa ta zanka, ki sem jo prej omenil, vi ste gledal polurne vrednosti na teh polurnih vrednostih, dejansko je to nihanje te temperature relativno nizko. Se spremeni, kadar recimo zamenjamo tip materiala, ker je pač treba mogoče nastaviti malo višje ali malo nižje in potem spet sledimo tisti vrednosti.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Gospod Risto Djurič, ste hotel. A sem narobe razumel. Mateja Sattler zelo na kratko, potem pa gospod Viljem Urbančič.

MATEJA SATTLER, občinska svetnica:

Hvala, saj jaz bi imela samo en predlog. Mi smo danes videli dve prezentaciji, predvsem to prezentacijo Civilne iniciative Danes, v kateri je bilo prikazanih en kup torej težav, nepravilnosti, tudi kup vprašanj smo imeli danes in nekako se mi zdi, da na veliko teh vprašanj ne dobimo odgovora, so odgovori tako dvoumni. Jaz bi predlagala, da glede na to, da smo se mi na prvi izredni seji torej večinsko jasno opredelili proti kakršnemu povečanju tako sosežiga odpadkov kot tudi proizvodnje, bi jaz predlagala, da občina, torej občinska uprava preuči še enkrat te podatke, ki smo jih danes slišali, posnetke, še enkrat posluša in potem pač, v kolikor obstaja neka pravna podlaga, tudi ustrezno ukrepa in prijavi sum kršitve okoljevarstvenega dovoljenja inšpekciji oziroma o tem obvesti pristojne službe, ker mislim, da je to materija za pristojne službe, da tudi razjasnijo, da malo bolj podrobneje pogledajo podatke, preučijo okoljevarstveno dovoljenje in se tudi mislim pristojne službe pač s tem malo bolj resno začnejo ukvarjati. Jaz bi to predlagala.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Dajmo se prvo z vprašanji fokusirati, bomo to potem kasneje kot sklep mogoče potem oblikujemo. Sedaj v vsakem primeru je tudi podjetje reklo, da bo posredovalo še nekatere odgovore. Mi lahko vsekakor se glasuje o nekem sklepu, bomo dobili istočasno tudi odgovore s strani podjetja. Mislim, da je tudi podjetju v interesu, da stvari razčistimo, tako da vsekakor, če pa pride do zaključkov oziroma tega, potem je verjetno tudi bilo dobro, da okoljska inšpekcija to razčisti. Zdaj bi jaz to, če dovolite, bi na koncu dal na glasovanje. Gospod Viljem Urbančič, s konkretnimi vprašanji.

VILJEM URBANČIČ, občinski svetnik:

Ker smo prej govorili o teh filtrih. Sedaj ena stvar mi ni jasna. Prej ste rekli, da so neodvisni od celotnega sistema. Zdaj, eno vprašanje, se pravi če pride do okvare enega filtra, govorimo enega dela filtra, se sistem zaustavi ali ne, celoten sistem?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Če govorimo o teh filtrih, ki so na peč vezani. Ti filtri so sestavljeni iz več teh komor, ki se lahko vsako posebej dejansko zapre. In potem imamo sistem detekcije prašenja, po domače povem in zaradi čiščenja mi dejansko avtomatsko vrtimo in vsake toliko zapremo komoro, ki se takrat čisti. In če vidimo, da takrat, ko to zapremo, da ta detektor ne kaže nič več, vemo, da je v tisti komori problem in jo lahko blokiramo. Skratka, ta detekcija se zgodi bistveno prej kot pridemo mi do blizu mejne vrednosti. Recimo če mi obratujemo s prahom, si bom izmislil dva miligrama, recimo z neko komoro, mi bi zaznali, če en miligram zraste pri mejni vrednosti, ne vem deset. In takrat, v takem primeru komoro blokiramo in počakamo na primeren čas, da opravimo vzdrževalna dela na tistem delu filtra.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Imam jaz eno. Aja, imate vi?

VILJEM URBANČIČ, občinski svetnik:

Se pravi, če gre en filter, še zmeraj stvar funkcionira, dokler ne doseže mejne vrednosti?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

En filter in smo mi seveda pod mejno vrednostjo na vsak način. Ampak če, recimo, da se strga ena vreča, potem mi na tem sistemu, ki je na samem filtru, s to rotacijo, ki sem prej opisal, zaznamo, na kateri komori ta vreča je in tisto komoro blokiramo.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Lahko tukaj jaz podvprašanje, torej, v bistvu se filter strga, koliko časa časovno poteče od tega, ko vi zaznate pa blokirate komoro?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

En tak primer lahko dejansko dobimo ven pa boste videli, kako cel cikel steče, ampak to je od več 1000 vreč in to je zelo, bi rekel, to so zelo majhni prispevki dodatni, gre pa vedno za isti tip prahu.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Že, že. Samo sprašujem recimo, pride do okvare, v kolikem času potem ne vem, govorimo takoj, desetih minutah, urah, dnevih, za občutek no?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

To so, če je zelo, recimo, če je zelo majhna luknja, potem traja mogoče malo več časa, zato ker dejansko ne zaznaš take spremembe, da bi jo da detektor, da bi bila tako izrazita, da bi jo zaznali, ampak drugače je pa to en cikel, toliko, da se en cikel zavrti, to je v eni uri.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Ampak recimo, vi imate na vsaki vreči senzor, če sem prav razumel?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Senzor je na čistem delu filtra in ker se ta komora zaradi čiščenja pač zapira, iz tega potem vemo, kje je lahko napaka, ampak to so vse še zmeraj vse pod nekimi mejnimi vrednostmi.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Ampak v bistvu potem avtomatski sistem odreagira in preneha dozirati odpadke?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Ne, v tem primeru ne. V tem primeru mi detektiramo, da filter rabi vzdrževanje, mi še zmeraj nismo nad mejno vrednostjo in potem zagotovimo, da pač ne prihaja do nadaljnje škode in da opravimo vzdrževanje sistema.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Ta del mi ni jasen. Če imate avtomatski senzor, to zadevo zaznate. Načeloma ob okvari čistilnih naprav naj bi se prenehalo dozirati odpadke. Ne razumem, zakaj ne?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Zato ker to ni taka okvara, da bi pripeljala do prekomernega obremenjevanja okolja.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Še kakšno vprašanje? Še gospod David Križnič.

DAVID KRIŽNIČ, občinski svetnik:

Vaša retorika, kako rečete, da stvari so slabe, ampak da ne bi bile še slabše, pač ne upoštevate, ali pa rečete, da je zelo malenkostno ali pa da je to minimalno, hkrati pa ste na začetku v vaši predstavitvi rekli, kako veliko vi vlagate v to okolje tukaj, koliko denarja se razdeli. Jaz sam kot občan tega ne vidim. Na koncu sem preračunal, pri vas je zaposlenih od cele občine 3,8 procenta, koliko vpliva na to, koliko bolj bogati bomo zaradi teh 3,8, od tega vprašanje, koliko je dejansko naših občanov, koliko je pa iz druge občine. Te skrajnosti me malo motijo, vse, kar je za nas pomembno, je nepomembno, važno je, da se da državi veliko pa da se ustvarijo dobički pa da se vlaga, ampak mi razen bolezn, jaz od tega ne vidim koristi.

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Glejte sedaj se bom vrnil na to zadnjo diskusijo o filtru. To je nek standardni sistem za upravljanje z filtri, na takih industrijskih napravah in omogoča dovolj hitro detekcijo neke škode na sistemu, ki terja vzdrževanje filtra. Ne pogovarjamo se pa o tem, da je to recimo taka emisija, ki bi bila prekomerna v smislu pač preseganja mejnih vrednosti. To se pogovarjamo o tem, da mi lahko dovolj zgodaj odpravimo neke napake in da na ta način pravzaprav še

zmanjšujemo naše vplive na okolje. To ni ta naprava za detekcijo ni zakonsko predpisana, in če je ne imel, enostavno bi zaznal take težave kasneje in posledično bi imel večje emisije, še zmeraj bi bil pa znotraj mejnih vrednosti.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Kar je meni zelo čudno. Ogromno točk je v tem okoljevarstvenem dovoljenju, vsako točko, ki jo pač debatiramo, predstavite tako ekstremne pogoje, ki je skoraj nemogoče, da se zgodijo, razen ne vem, pa tudi recimo ta pogoj, ki je bil, štiri dni traja izjemni dogodek, ne vem, kaj še vse, koliko dni se lahko črta na ta račun, koliko časa je dovoljena dostopnost merskih vrednosti, pač kakorkoli. Tudi tukaj, da si štiriurno zadevo razlagamo kot povprečje dnevni vrednosti. Zakaj so potem te stvari sploh v okoljevarstvenem dovoljenju. To v ničemer ne ščiti prebivalcev v okolici vaše cementarne. Tak način interpretacije, potem je brez veze, da te točke sploh so v okoljevarstvenem dovoljenju. Gospa Anastazija Bevčar.

ANASTAZIJA MAKORIČ BEVČAR, občinska svetnica:

Se strinjam z vsem, tudi kar je že predhodno David povedal. Jaz nič ne vidim, da bi od te cementarne ljudje, ki živimo v okolici, imeli kakšno dobrobit. Kvečjemu zdravje imamo uničeno, premoženje imamo razvrednoteno. Glejte, vi spuščate velike količine nevarnih odpadkov, vi veliko različnih vrst nevarnih odpadkov in mi sploh ne vemo, kako to deluje sinergijsko in v bistvu vse to delamo v prostoru, kjer je svoj krvni davek že dal. Ogromno je tukaj obolelih ljudi, tudi pri tem, ko se mi pogovarjamo, kam postaviti sežigalnico, sosežigalnico, je treba pogledati, kam se to postavi. Jaz mislim, da zaradi vas smo mi tukaj že preveč pretrpeli, absolutno preveč. Moji družini ste, po mojem očetu, vzeli štiri sorojence pa lepo prosim, da imate pieteto do tega. In govoriti o tem, da več kot boste vi sežigali odpadkov, bolj varno bomo mi živeli, je res za v kameno dobo, kot ste prej rekel. Samo še to sem hotela povedati. Pred tremi leti sem vas vprašala, kako je z smradom, se spomnite. In kaj ste rekel? Da boste zmanjševali. Smrad niste nič zmanjševali, smradu je ogromno, kdaj je po fekalijah, po teh odpadkih, kdaj je pa ta smrad v bistvu po nekih težko določljivih stvareh. Govoriti ljudje, ki tukaj ne živite, kako je super, da boste vi več sežigali, zagotovo boste več zaslužili, mi bomo pa bolj umirali.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Gospa, konkretno vprašanje glede.

ANASTAZIJA MAKORIČ BEVČAR, občinska svetnica:

To je vprašanje glede smradu in jaz pričakujem odgovor.

ANASTAZIJA MAKORIČ BEVČAR, občinska svetnica:

Gospa Anastazija, moram žal.

ANASTAZIJA MAKORIČ BEVČAR, občinska svetnica:

Smrada okoli vaše tovarne je ogromno.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Prosim, toliko stvari ne moremo naenkrat sploh odpirati, zato bomo pač sklicali drugo sejo. Še zmeraj jaz nisem dobil odgovora glede na zadeve, ali obstaja avtomatski sistem za prenehanje doziranja odpadkov in na katere pogoje avtomatsko reagira brez posredovanja človeka?

Mag. DEJAN ZWITTER, član uprave podjetja Salonit Anhovo d.d.:

Poglejte, seja traja sedaj že več kot tri ure in zaidemo vedno bolj v podrobnosti, za katere smo mi z veseljem in na osnovi pripravljenih vprašanj, če bomo dobili, tudi pripravljeni zelo temeljite odgovore dati. Prosim pa za razumevanje, da za posamične datume, specifične iz nekega večletnega obdobja danes tukaj ne moremo ad hoc dati odgovorov, ker bi to neresno bilo. Tako da, prosim, da se to upošteva in glede na vaša vprašanja, specifično glede tega poseka enainštiridesetih dreves, Salonit Anhovo je uredil razsvetljavo, ker ste tudi vi...

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Mir v dvorani! Prosim mir. Se opravičujem, ampak pustimo zdaj smrad, drevesa, glede točke HT40 je ta sistem avtomatski sistem za prenehanje doziranja jasno omenjen in v kontekstu tega ste bili povabljeni, ste imeli čas, ste se lahko pripravili, tukaj imate še dva strokovna sodelavca, zadeva ni specifična, ne nanaša se na nobene konkretne datume, torej mislim, da ste polno kompetentni, sposobni odgovoriti na to vprašanje. Ali imate avtomatski sistem za prenehanje doziranja odpadkov in na katere, pod katerimi pogoji se sproži brez posredovanja ljudi?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Tak avtomatski sistem je, je vezan na to temperaturo in na obratovanje v tem delu, kjer poteka izgorevanje teh goriv, vseh, in v kolikor pride do nepopolnega izgorevanja, se ta, se vsa goriva zreducirajo. Drugače pa, kot sem že prej povedal, je avtomatsko tudi to, da se temperaturi sledi.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Ampak s tem ko se reducirajo, se ne prekinejo? In ali je ta avtomatski sistem povezan z merjenjem, merilnim sistemom trajnih meritev?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Ta konkreten ni, je pa ta, bi rekel, cel sistem obvladovanja tega opisan v enem dokumentu, ki je bil podlaga za zadnje dovoljenje, ki smo ga dobili in jaz predlagam, da v sklopu vseh drugih stvari, ki smo jih obljubili, tudi ta dokument predložimo in s tem bo jasno videti, kako cel sistem deluje. In jaz pričakujem, da bo ta inšpekcijski pregled v kratkem opravljen in zaključen in iz tega inšpekcijskega pregleda bo razvidno, ali delujemo skladno z dovoljenjem in zakonodajo in mogoče s tem pridemo tudi do točke, ki je bila prej omenjeno, da bi pravzaprav bilo potrebno, da nek inšpekcijski pregled da neke odgovore.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Hvala za odgovor. Vidite, da se tudi nekaj da povedati na to temo. Še kdo, kakšna vprašanja. Ja, gospodična v ozadju.

LUCIA PASCOLAT, predstavnica zainteresirane javnosti:

Prej ste omenili, da naj vam damo v vpogled v podatke emisij iz prezentacije in meni zdaj nekaj ne štima. Kako če so dokumenti opremljeni z vašim logotipom, pač to je kontradiktorno?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Sedaj mi smo prosili samo, da dobimo obdobja, na katere se nanašajo ti podatki in na tiste konkretne dogodke, ki so se tam zgodili, damo ustrezen odgovor.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Hvala, še kakšno vprašanje? Zelo kratko pa prosim vprašanje.

Bogomir Bavdaž, predsednik Društva EKO Anhovo in dolina Soče:

Te odpadke Tisoč ton, koliko denarja dobite, kasirate, je poslovna skrivnost?

Dr. TOMAŽ VUK, predsednik uprave Salonita Anhovo:

Glejte, tudi v preteklosti, ko je šlo za neke druge poslovne odločitve, ni nobena skrivnost to, da kot podjetje skrbimo tudi za dobiček podjetja. Praktično iz tega dobička se lahko financira in razvoj podjetja, razvoj sodelavcev, izboljšave, ki smo jih prej omenjali. Brez pač ustvarjanja dobička podjetje prej ali slej ugasne. In del te, del tega vprašanja je tudi uporaba goriv. In seveda cementarna zmeraj išče najbolj ugodne energente, ne samo goriva, tudi elektriko ali ne vem kaj. Tako da tukaj je jasno, da s to strukturo goriv mi tudi izboljšamo svoje poslovanje. Ampak če je bilo v preteklosti, če je bil ta vidik v preteklosti mogoče še bolj izražen in je tudi pripeljal do tega, da recimo so se cene cementa in to ne samo našega, tudi na evropskem trgu

dvigale počasneje kot recimo cene premoga, je pa zdaj pravzaprav tisti razlog, ki sem ga na začetku omenil, da kot družba želimo nehati z uporabo fosilnih goriv. Mi pa pri naši proizvodnji toploto rabimo, ker drugače ne moremo proizvajati cementa in moramo zagotoviti nek drug vir, ki bo obnovljiv. In priložnost v takih industrijah, kot je cementna, kjer lahko na varen način uporabljamo taka goriva je, da na ta način rešimo en problem, ki je splošno družben. To je ena glavnih motivacij, zakaj želimo iti v to smer krožnega gospodarstva.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Hvala, v tej točki, sedaj se približujemo, ko bo štiri ure, ko moramo sejo prekiniti. Jaz bi se zahvalil podjetju Salonit Anhovo, da je podalo odgovore. Upamo, da dobimo na večino vprašanj še odgovore v nekem smiselno kratkem roku, ker v bistvu je pomembno, da se na odgovore oziroma na vprašanja sproti in resno odgovarja. Je bilo tudi kakšno težko vprašanje ali kakšna zadeva rečena. Vsi si želimo, da bi bili podatki bolj pregledni, bolj dostopni, da bi bila stvar bolj transparentno urejena na nivoju države, tako z okoljevarstvenimi dovoljenji in ostalimi predpisi. Na tej točki bi se tudi opravičil vsem občinskim svetnikom, ki sem jih prekinil, ne toliko zaradi tega, ker se ne bi z njimi strinjal, ampak da smo bili osredotočeni na vprašanja in temo. Zdaj v bistvu, če dovolite, mislim, da je gospa Mateja Satler predlagala nek sklep, ki bi ga jaz potem dal na glasovanje. Samo če lahko še enkrat ponovite, kaj ste povedali.

MATEJA SATTLER, občinska svetnica:

Hvala za besedo.

ERMIN HVALICA, občinski svetnik:

Uprava cementarne pri sprejemanju sklepa po mojem vedenju ne sme biti prisotna, ker ni član občinskega sveta. Sklep sprejemamo mi.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Sedaj mislim, da smo že toliko na to temo, da ne rabimo komplicirati, v bistvu so obiskovalci tudi ostali člani, tako da zdaj v bistvu bi mogli biti enotni, ampak ne bodo imeli glasovalne pravice, brez skrbi. Torej, gospa Mateja Satler, prosim, če lahko ponovi predlagani sklep.

MATEJA SATTLER, občinska svetnica:

Hvala za besedo. Sklep naj bi šel v tej smeri, da občinski svet, torej županu in pa občinski upravi predlaga, da v kolikor obstaja pravna podlaga glede na pač podatke oziroma prezentacije, ki smo jih bili deležni, da v kolikor obstaja pravna podlaga, ustrezno ukrepa in pa prijavi sum kršitve okoljevarstvenega dovoljenja okoljski inšpekciji in po potrebi obvesti tudi ostale pristojne službe.

MIHA STEGEL, župan občine Kanal ob Soči:

Bomo potem po zvočnem posnetku to prepisali. Torej občinski svet nalaga občinski upravi in županu, da na podlagi, v kolikor obstaja pravna podlaga, ustrezno ukrepa in prijavi sum kršenja okoljevarstvenega dovoljenja pristojnim inšpekcijam. Dobro. Hoče kdo besedo ali damo na glasovanje? Dajem zadevo na glasovanje. Prisotni. Ugotavljamo prisotnost. Prisotnih je 15 svetnikov in svetnic, prehajamo na glasovanje, z zelenim kartončkom. OK, to je 13 pa kdo proti? Kdo vzdržan, če lahko roko dvignete, da se pravilno preštejemo. Ugotavljam, da je sklep sprejet s 13 glasovi ZA in z dvema vzdržanima. S tem tudi. Predlagam še en sklep, da sprejmemo, in sicer Občinski svet Občine Kanal ob Soči se je seznanil in opravil razpravo o sosežigu odpadkov in skladnosti delovanja podjetja Salonit Anhovo Salonit d.d. z veljavnim okoljevarstvenim dovoljenjem. Kdo je za? Skratka, vseh 15 glasov, soglasno. Sklep potrjen. Potem bi se še posebej zahvalil civilni družbi, ki je postregla z argumenti ter v bistvu pač izpostavila kup novih vprašanj, ter v bistvu dalo nalogo občini in pa podjetju, da primerno odgovori in naslovi skrbi. Pri vsej tej komunikaciji moramo biti v obe smeri tolerantni, tako da se moramo slišati pa tudi kakšno zadevo preslišati, predvsem pa mora biti nujno rezultat konkretne spremembe in s tem res polagam podjetju Salonit Anhovo, da gre po poti konkretnih

sprememb, izboljšav za okolje. S tem tudi zaključujem to drugo izredno sejo Občinskega sveta Občine Kanal ob Soči. Najlepša hvala vsem. Nasvidenje.

Svetniki so torej sprejeli dva sklepa. Za prvi sklep je glasovalo 15 svetnikov. S 13 glasovi ZA so sprejeli naslednji

SKLEP

Občinski svet Občine Kanal ob Soči nalaga občinski upravi in županu, da, v kolikor obstaja pravna podlaga, ustrezno ukrepa in prijavi sum kršenja veljavnega okoljevarstvenega dovoljenja, izdanega podjetju Salonit Anhovo d.d., pristojnim inšpekcijam.

Za drugi sklep je glasovalo 15 svetnikov. S 15 glasovi ZA so sprejeli naslednji

SKLEP

Občinski svet Občine Kanal ob Soči se je seznanil in opravil razpravo o sosežigu odpadkov in skladnosti delovanja podjetja Salonit Anhovo Salonit d.d. z veljavnim okoljevarstvenim dovoljenjem.

Seja je bila zaključena ob 21. uri.

Zapisala:
Valentina Velišček

Predsedujoči
Miha Stegel, župan

Priloge:

- lista prisotnosti

PREGLED REALIZACIJE SKLEPOV

Na 2. izredni seji, dne 6. 6. 2023, sta bila sprejeta naslednja sklepa:

Sklep 1:

Občinski svet Občine Kanal ob Soči nalaga občinski upravi in županu, da, v kolikor obstaja pravna podlaga, ustrezno ukrepa in prijavi sum kršenja veljavnega okoljevarstvenega dovoljenja, izdanega podjetju Salonit Anhovo d.d., pristojnim inšpekcijam.

- **na seji**

Sklep 2:

Občinski svet Občine Kanal ob Soči se je seznanil in opravil razpravo o sosežigu odpadkov in skladnosti delovanja podjetja Salonit Anhovo Salonit d.d. z veljavnim okoljevarstvenim dovoljenjem.

- **na seji**